

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2541

Role and Duty of Advisers Teachers as perceived by The Students of Agricultural Education,
Faculty of Industrial Education, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang. 1998.

โดย

นายวินัย แซ่หมี่

ร.พ.

๑ ๐ 19 ๒

๕ 5 4 1

เลขหมี่.....

เลขทะเบียน..... 33193

วัน, เดือน, ปี 15 ก.ค. 2542

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตพืช

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ

บทคัดย่อปัญหาพิเศษ

ปีการศึกษา 2541

ชื่อเรื่อง บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์
เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาด-
กระบัง ปีการศึกษา 2541

Role and Duty of Advisers Teachers as perceived by The Students of Agricultural
Education, Faculty of Industrial Education, King Mongkut's Institute of Technology
Ladkrabang. 1998

ชื่อ - สกุล นายวินัย แซ่หมี่
สาขาวิชา เทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตพืช ภาควิชา ครุศาสตร์เกษตร
คณะ ครุศาสตร์อุตสาหกรรม
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ศศิธร จารุสมบัติ

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม กับความคิดเห็น
และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ประชากรที่ศึกษาคือ นักศึกษา
ระดับปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 2 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541 จำนวน 109 คน
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสอบถาม แบบปลายปิด(CLOSED FORM)
และแบบปลายเปิด(OPENED FORM) โดยวิธีการสร้างแบบสอบถามคือศึกษาวัตถุประสงค์ของ
ปัญหา ศึกษาเอกสารหรืองานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย จากนั้นจึงทำการสร้างแบบ-
สอบถามโดยดัดแปลงจากเอกสารหรืองานวิจัยที่กล่าวมาขึ้นต้น แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน
ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ถามเกี่ยวกับบทบาทและ
หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยถามบทบาทและหน้าที่ด้านวิชาการ ด้านกิจกรรม และด้านปัญหา
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนตัว ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า และตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับ บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด

ผู้วิจัยส่งและรับแบบสอบถามเอง โดยส่งไปยังประชากร 109 ฉบับ ได้รับคืน 104 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.41 เมื่อได้รับแบบสอบถามคืน นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย ผลการวิจัยมีดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาหญิง อายุ อยู่ในช่วง 21-22 ปี นับถือศาสนาพุทธ เกรดเฉลี่ยสะสม อยู่ในช่วง 2.5-2.99 ภูมิลำเนาอยู่ใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ บิดา-มารดามีอาชีพทำการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่ศึกษาอยู่นั้น ส่วนใหญ่เช่าหอพักอยู่ เมื่อประสบกับปัญหานักศึกษามักจะปรึกษากับเพื่อนและแก้ปัญหาด้วย ตนเอง

ตอนที่ 2 บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบ สอบถาม ผลมีดังนี้ ด้านวิชาการ มีทั้งหมด 13 รายการ พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นด้วยในระดับ มาก จำนวน 8 รายการ โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคืออาจารย์ที่ปรึกษาควรเสริมสร้างให้ นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู เพื่อให้เกิดความภูมิใจ ($\bar{X} = 3.77$) ที่เหลืออีก 5 รายการ มีความคิดเห็นด้วยในระดับปานกลาง ด้านกิจกรรม มี 11 รายการ พบว่า นักศึกษาเห็นด้วยใน ระดับปานกลางทั้งหมด โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ แนะนำการแบ่งเวลาระหว่างเรียนกับการ ดำเนินกิจกรรม ($\bar{X} = 3.40$) ด้านปัญหาส่วนตัว มี 13 รายการ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความ- คิดเห็นในระดับปานกลาง 7 รายการ ที่เหลือนักศึกษามีความคิดเห็นด้วยในระดับมาก โดยรายการ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ แนะนำการแต่งกายให้เหมาะสมต่อโอกาสแต่ละ ($\bar{X} = 3.92$)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่า นักศึกษาเสนอแนะให้อาจารย์ที่ปรึกษาควรหาเวลาเพื่อพบปะพูดคุยกับนักศึกษาให้มากขึ้นกว่าเดิม ส่งเสริมสนับสนุนการทำกิจกรรมของนักศึกษา เห็นความสำคัญของนักศึกษาในความดูแลทุกคน โดยไม่ลำเอียง และอาจารย์ที่ปรึกษาควรมีความอดทนต่อภาระหน้าที่ให้มากขึ้น

จากการวิจัยพบว่าเมื่อนักศึกษามีปัญหานักศึกษามักจะปรึกษากับเพื่อนมากกว่าปรึกษากับ อาจารย์ที่ปรึกษาหรืออาจารย์ในภาควิชา อาจเป็นเพราะว่าอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาไม่ค่อยมี โอกาสพบกัน ดังนั้นอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาน่าจะหาเวลาเพื่อคุยกันให้มากขึ้นเพื่อที่จะได้ แก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ อาจารย์ที่ปรึกษาควรให้คำปรึกษาในทุก ๆ ด้านและน่าจะเน้น ทางด้านวิชาการมากกว่าด้านอื่น เพราะจากการวิจัยพบว่านักศึกษาเห็นด้วยมาก กับ บทบาทและ หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านนี้โดยมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า ด้านกิจกรรม และด้านปัญหาส่วนตัว เช่น ชี้แจงเกี่ยวกับการเรียนการสอนในหลักสูตรต่าง ๆ ติดตามผลการเรียนของนักศึกษาสม่ำเสมอ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตลอดจนเสนอแนะให้นักศึกษารู้จักสร้างความภาคภูมิใจในสาขาวิชาที่นักศึกษากำลังศึกษาอยู่ ให้มากขึ้น เพราะการเรียนการสอนเป็นตัวชี้วัดความเก่งหรือไม่เก่งของตัวนักศึกษา เมื่อนักศึกษามีความภูมิใจในสาขาที่ศึกษาอยู่ นักศึกษาก็มีกำลังใจที่จะศึกษามากขึ้นผลการเรียนก็ต้องขอมติขึ้นด้วยเช่นกัน นักศึกษาควรที่จะศึกษาบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาว่าอาจารย์ที่ปรึกษามีบทบาทหน้าที่อย่างไร ซึ่งปกติอาจารย์ที่ปรึกษาสามารถให้คำแนะนำ คำปรึกษา และช่วยเหลือนักศึกษาได้หลาย ๆ อย่าง ถึงแม้ว่านักศึกษาโตพอที่สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเองได้ แต่ในภาวะการณ์ปัจจุบันความเปลี่ยนแปลงได้เกิดขึ้นอย่างมากมายซึ่งมีบางสิ่งบางอย่างนักศึกษายังไม่รู้และเข้าใจเท่าอาจารย์ที่ปรึกษา

ดังนั้นงานวิจัยนี้คงจะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางสำหรับอาจารย์ที่ได้รับหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษานำไปใช้ในการปรับปรุงบทบาทและหน้าที่ให้ได้ดียิ่งขึ้น ตลอดจนนักศึกษาที่ยังไม่เข้าใจกระจ่างชัดเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษานำไปศึกษาเพื่อทำความเข้าใจจะทำให้ทราบถึงบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาชัดเจนมากยิ่งขึ้น เป็นผลให้นักศึกษาสามารถที่จะเข้าไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาเมื่อเกิดปัญหาได้

กิตติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษเรื่อง บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเพราะได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลต่าง ๆ หลายฝ่าย โดยเฉพาะอาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ ท่านอาจารย์ศศิธร จารุสมบัติ ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าในการช่วยเหลือให้คำแนะนำต่าง ๆ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องในการทำปัญหาพิเศษ และความช่วยเหลืออื่น ๆ อีกมากมายจากภาควิชาครุศาสตร์เกษตรที่อำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ชั้นปีที่2 ปีการศึกษา 2541 ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ไม่ได้กล่าวมาในที่นี้ที่มีส่วนช่วยเหลือให้การดำเนินการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ประสบผลสำเร็จไปด้วยดี

ผู้จัดทำปัญหาพิเศษจึงใคร่ขอขอบพระคุณทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้

วินัย แซ่หมี่

มีนาคม 2542

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อปัญหาพิเศษ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่	
1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	2
1.3 ขอบเขตของปัญหา.....	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
2 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ความหมายของบทบาทและหน้าที่.....	4
2.2 ความหมายของการให้คำปรึกษา.....	6
2.3 จุดมุ่งหมายในการจัดให้มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษา.....	7
2.4 ประเภทของอาจารย์ที่ปรึกษา.....	7
2.5 วิธีการให้คำปรึกษาแบบต่างๆ และประเภทของการให้คำปรึกษา.....	8
2.6 คุณสมบัติและคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา.....	10
2.7 บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา.....	11
2.8 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา.....	17
2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 ประชากร.....	24
3.2 วิธีดำเนินการเก็บข้อมูล.....	24

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	
4.1 ผลการวิจัย.....	28
4.2 วิจารณ์ผล.....	35
5 สรุปและข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุป.....	37
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	38
บรรณานุกรม.....	40
ภาคผนวก.....	43

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและได้รับคืน.....	26
2 สถานภาพทั่วไปของนักศึกษาระดับปริญญาตรี.....	28
3 จำนวนนักศึกษาแยกตามบุคคลผู้ให้คำปรึกษา.....	30
4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านวิชาการ.....	31
5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านกิจกรรม.....	32
6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านปัญหาส่วนตัว.....	33
7 จำนวนนักศึกษาที่ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทและ หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา.....	34

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนมีหน้าที่หลักสำคัญ คือ ผลิตบัณฑิตเพื่อออกไปรับใช้สังคมแต่บัณฑิตที่ผลิตนั้นจะมีคุณภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับระบบการจัดการเรียนการสอน และการจัดการหลาย ๆ อย่าง ที่สถาบันอุดมศึกษานั้น จะดำเนินการ เพื่อให้บัณฑิตนั้นมีคุณภาพหรือความพร้อมจะออกไปสู่ระบบงาน

การจัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาให้กับนักศึกษา แต่ละชั้นปีและแต่ละห้องของสถาบันอุดมศึกษา วัตถุประสงค์เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาคอยชี้แนะหรือให้คำปรึกษาในด้านการเรียนการสอน หรือปัญหาส่วนตัวต่าง ๆ ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งสำหรับการพัฒนาปรับปรุงตัวของนักศึกษาเพื่อให้ นักศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพหลังจากที่จบการศึกษาแล้ว (เสรี พงศ์พิศ, 2524 : 91-92)

แต่สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและรุนแรง โดยเฉพาะในยุคภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ หรือยุค IMF เช่น ทุกวันนี้ ส่งผลกระทบต่อผู้คนใน ทุกวงการของสังคม รวมถึงสถาบันอุดมศึกษาด้วย โดยเฉพาะนักศึกษา ซึ่งได้รับผลกระทบอย่าง หลีกเลี่ยงไม่ได้ นักศึกษาต้องประสบกับปัญหา ทั้งทางด้านการเงินและปัญหาอื่น ๆ เป็นเหตุให้ อาจารย์ที่ปรึกษาต้องทำงานในหน้าที่มากขึ้น และจากสภาพความเป็นจริงจากรายงานการวิจัยหลาย เรื่องเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษานั้นพบว่าเมื่อ นักศึกษาเกิดปัญหา นักศึกษามักไม่เข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา เนื่องจากเวลาว่างของอาจารย์ที่ปรึกษา และ นักศึกษาไม่ค่อยตรงกัน, นักศึกษาไม่กล้าเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา และนักศึกษาเข้าพบอาจารย์ ที่ปรึกษาเมื่อปัญหานั้นบานปลายแล้ว

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งในสถาบันอุดมศึกษา และได้จัดให้นักศึกษาแต่ละ ห้องในแต่ละชั้นปี มีอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างน้อยห้องละ 1 ท่านแต่จากการสอบถาม ด้วยตนเองพบว่า นักศึกษามักจะไม่เข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาเท่าใดนัก ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น และอาจด้วยนักศึกษาไม่ทราบว่าอาจารย์ที่ปรึกษา มีบทบาทและหน้าที่อะไรที่จะสามารถให้ความ ช่วยเหลือนักศึกษาบ้าง ด้วยเหตุนี้ผู้ทำวิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาในภาควิชา ครุศาสตร์เกษตร เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาใช้ เป็นแนวทางในการปรับปรุงบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาในการให้คำปรึกษาต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์เพื่อการวิจัยเท่านั้น เมื่อผู้ใดเห็นประโยชน์ประการใด
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไป ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 2 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ปีการศึกษา 2541
2. เพื่อศึกษาบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 2 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ปีการศึกษา 2541

1.3 ขอบเขตของปัญหา

การศึกษามบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยเน้นในด้าน

1. ด้านวิชาการ
2. ด้านกิจกรรม
3. ด้านปัญหาส่วนตัว

โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 2 ของภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ปีการศึกษา 2541 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตพืช	ห้อง 1	จำนวน	15 คน
2. สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตพืช	ห้อง 2	จำนวน	13 คน
3. สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์	ห้อง 1	จำนวน	44 คน
4. สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์	ห้อง 2	จำนวน	21 คน
5. สาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร		จำนวน	16 คน
	รวม	จำนวน	109 คน

นิยามศัพท์

“อาจารย์ที่ปรึกษา” หมายถึง อาจารย์ของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่แนะนำให้คำปรึกษาทางด้าน วิชาการ กิจกรรม หรือให้คำปรึกษาเรื่องส่วนตัว และควบคุมดูแลนักศึกษาแต่ละชั้นปี

“นักศึกษา” หมายถึง นักศึกษาระดับปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 2 ของภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ปีการศึกษา 2541

“บทบาท” หมายถึง การปฏิบัติตามตำแหน่งที่ได้รับมอบหมายของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านต่าง ๆ

“หน้าที่” หมายถึง กิจกรรมที่อาจารย์ที่ปรึกษาต้องปฏิบัติตามตำแหน่งที่ได้รับมอบหมายของอาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านกิจกรรม และด้านปัญหาส่วนตัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

“ความคิดเห็น” หมายถึง ความรู้สึกส่วนตัวของนักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ที่มีต่อบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านวิชาการ ด้านกิจกรรม และด้านปัญหาส่วนตัว

“ด้านวิชาการ” หมายถึง บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาในการให้ความรู้ ให้ความเข้าใจ และคำแนะนำเกี่ยวกับหลักสูตร การเรียนการสอน การวางแผนการเรียนตลอดจนการให้คำปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ในด้านการเรียน

“ด้านกิจกรรม” หมายถึง บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตร เป็นหน้าที่รับผิดชอบในด้านการกำกับดูแล เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถและความสามารถของนักศึกษาเอง

“ด้านปัญหาส่วนตัว” หมายถึง บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำต่าง ๆ เมื่อนักศึกษาประสบปัญหาส่วนตัว เช่น ปัญหาสุขภาพ การเข้ากับเพื่อนฝูงหรือสังคม ปัญหาในเรื่องการเงิน

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ใช้เป็นแนวทางสำหรับอาจารย์ที่มีหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในการปรับปรุงบทบาทของตนเองในการให้คำปรึกษาในโอกาสต่อไป

บทที่ 2

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่องบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารดังนี้

- 2.1 ความหมายของบทบาทและหน้าที่
- 2.2 ความหมายของการให้คำปรึกษา
- 2.3 จุดมุ่งหมายในการจัดให้มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษา
- 2.4 ประเภทของอาจารย์ที่ปรึกษา
- 2.5 วิธีการให้คำปรึกษาแบบต่าง ๆ และประเภทของการให้คำปรึกษา
- 2.6 คุณสมบัติและคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา
- 2.7 บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา
- 2.8 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา
- 2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความหมายของบทบาทและหน้าที่

2.1.1 ความหมายของบทบาท

คำว่าบทบาทมีผู้ให้ความหมาย ดังนี้คือ

วินิจ เกตุขำ และ คมเพชร ฉัตรสุกกุล (2522 : 61) กล่าวว่า บทบาทหมายถึง “การแสดงออกของบุคคลในด้านเกี่ยวกับการพูดลักษณะท่าทาง การตอบสนอง กริยาอาการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อื่นรับทราบว่าตนเองกำลังทำหน้าที่อะไร มีตำแหน่งหรือฐานะทางสังคมอย่างไร”

พนม ลิ้มอารีย์ (2522 : 61) กล่าวว่า บทบาทหมายถึง “การกระทำซึ่งแสดงออกโดยอาศัยตำแหน่งที่แน่นอนที่บุคคลนั้นเป็นอยู่”

โสภา ชูพิกุลชัย (2522 : 45) กล่าวว่า บทบาทหมายถึง “การแสดงออกหรือการทำหน้าที่ของบุคคล ซึ่งสมาชิกคนอื่นของสังคมมุ่งหวังให้เขากระทำภายใต้สถานการณ์ทางสังคมอย่างหนึ่ง โดยถือเอาฐานะ และหน้าที่ทางสังคมของบุคคลนั้นเป็นมูลฐาน”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุชา จันทน์เอม (2524 : 28) กล่าวว่า “บทบาทเป็นสิ่งที่บุคคลในสถานภาพต่าง ๆ พึงกระทำ เมื่อสังคมกำหนดสิทธิและหน้าที่ให้สถานภาพนั้น ๆ จะต้องประพฤติ หรือปฏิบัติตามหน้าที่ที่กำหนดไว้”

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525 : 459) ให้ความหมายของบทบาทว่า บทบาท หมายถึง การทำหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ เช่น บทบาทของพ่อแม่ บทบาทของครู

เลวินสัน (อ้างโดย ละออ ชูติกร, 2521 : 14) ซึ่งได้สรุปความหมายของบทบาทไว้

3 ประการ ดังนี้

1. บทบาท หมายถึง สัมปทาน (Norms) ความคาดหวัง (Expectations) ข้อห้าม (Taboos) ความรับผิดชอบ (Responsibilities) และอื่น ๆ ที่มีลักษณะในทำนองเดียวกัน ซึ่งผูกพันอยู่กับตำแหน่งทางสังคมที่กำหนดให้ บทบาทตามความหมายนี้ คำนึงถึงตัวบุคคลน้อยที่สุด แต่มุ่งไปที่การชี้บ่งถึงหน้าที่อันควรกระทำ

2. บทบาท หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งเองที่จะคิดและทำเมื่อดำรงตำแหน่งนั้น

3. บทบาท หมายถึง การกระทำของบุคคลแต่ละคนที่จะกระทำโดยให้สัมพันธ์กับโครงสร้างของสังคม

ชัชวาล หังสพฤกษ์ (2535 : 20) ได้ให้ความหมายของบทบาทว่า “บทบาท คือพฤติกรรมที่แสดงออกมาตามตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบอยู่ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง โดยพฤติกรรมจะเป็นที่รู้และเข้าใจกันระหว่างบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนั้น และบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

โดยสรุป บทบาท หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำตามตำแหน่งหน้าที่ภายใต้สถานการณ์ของสังคม เพื่อที่จะให้บุคคลอื่นรู้ว่า ตนเองมีฐานะทางสังคมอย่างไร

2.1.2 ความหมายของหน้าที่

มีผู้ให้ความหมายของ คำว่า หน้าที่ ไว้หลายท่าน ดังนี้

ลัดดา เสนาวงษ์ (2532 : 46) กล่าวว่า หน้าที่ หมายถึง “กิจกรรมที่ต้องกระทำ”

ไกรนุช ศิริพูล (2531 : 7) ได้ให้ความหมายของหน้าที่ว่า หน้าที่กิจที่ต้องกระทำหรือภาระกิจที่บุคคลหรือพลเมืองของรัฐต้องปฏิบัติเพื่อความเจริญก้าวหน้า เพื่อความผาสุกและเพื่อความมั่นคง ทั้งส่วนตนและส่วนรวม

เกียรติ ศรีพงษ์ (2517 : 14) ได้ให้ความหมายของหน้าที่ว่า หน้าที่ คือ ขบวนการดำเนินงานทั้งหลายที่บุคคล หรือหมู่คณะ จะต้องปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงตามแผนงานที่กำหนด

ยนต์ ชุ่มจิต (2531 : 48) กล่าวว่า หน้าที่คือสิ่งที่บุคคลจำเป็นต้องกระทำ ทั้งนี้อาจเป็นความจำเป็นตามหลักศีลธรรม กฎหมาย หรือด้วยสำนึกที่ถูกต้อง เหมาะสม

โดยสรุป หน้าที่ หมายถึง กิจต่าง ๆ ของบุคคลหรือหมู่คณะที่ต้องกระทำเพื่อให้สำเร็จลุล่วง ทั้งกิจที่เกิดจากความจำเป็น ความสำนึก หลักศีลธรรม หรือกิจที่ได้รับมอบหมาย

2.2 ความหมายของการให้คำปรึกษา

กูด (อ้างโดย พรรณนา มงคลวิทย์, 2528 : 10 - 11) ได้ให้ความหมายของการให้คำปรึกษาว่า เป็นกระบวนการให้ความช่วยเหลือผู้รับบริการในปัญหาด้านการศึกษา อาชีพ และส่วนตัว ซึ่งมีการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนแสวงหาหนทางในการแก้ปัญหา ซึ่งผู้ให้คำปรึกษาเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการให้ความช่วยเหลือ และพยายามช่วยให้ผู้รับบริการสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง

แพทเทอร์สัน (อ้างโดย พรรณนา มงคลวิทย์, 2528 : 11) ได้ให้คำจำกัดความของการให้คำปรึกษาว่า การให้คำปรึกษา เป็นกระบวนการที่ผู้ให้คำปรึกษาช่วยเหลือผู้รับบริการให้เข้าใจและยอมรับตนเองในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ตลอดจนให้ตระหนักถึงความต้องการของตนเอง และช่วยให้ผู้รับบริการ ได้ดำเนินการตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ได้พัฒนาตนเองถึงขีดสุด

พรรณนา มงคลวิทย์ (2528 : 11) ได้ให้ความหมายของการให้คำปรึกษาว่า เป็นกระบวนการของสัมพันธภาพระหว่างผู้ให้คำปรึกษากับผู้บริการ ซึ่งต้องการความช่วยเหลือ เพื่อช่วยให้ผู้รับบริการเข้าใจตนเองเพิ่มขึ้น ปรับปรุงทักษะในการตัดสินใจและทักษะในการแก้ปัญหา ตลอดจนปรับปรุงความสามารถในสิ่งที่จะทำให้ตนเองพัฒนาขึ้น

เร็นน์ (อ้างโดย รวีวรรณ ชินะตระกูล, 2539 : 181) ให้ความหมายของการให้คำปรึกษาว่าเป็นความสัมพันธ์ระหว่างสองบุคคลที่มีการเคลื่อนไหว เปลี่ยนแปลงและมีจุดมุ่งหมาย กระบวนการให้คำปรึกษาจะเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ ตามธรรมชาติ หรือลักษณะความต้องการของนักเรียนกระบวนการนี้ จะมีความร่วมมือของผู้ให้และผู้รับอยู่เสมอ และมีจุดสนใจตนเองอย่างแจ่มแจ้ง และการตัดสินใจอย่างแน่วแน่ หรือการกำหนดแนวทางของตนโดยผู้รับคำปรึกษาเอง

โดยสรุป ความหมายของการให้คำปรึกษาคือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและผู้ขอรับคำปรึกษาอย่างเป็นทางการ โดยผู้ให้คำปรึกษาจะให้ความช่วยเหลือด้วยการรับฟังปัญหา ทำความเข้าใจกับปัญหา ไตร่ตรองปัญหาและแนะนำวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ขอรับคำปรึกษานำไปใช้แก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้

2.3 จุดมุ่งหมายในการจัดให้มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษา

สุมน อมรวิวัฒน์ (อ้างโดย พรรณนา มงคลวิทย์, 2528 : 11 - 12) กล่าวถึง ระบบให้คำปรึกษาว่าเกิดขึ้นจากความเชื่อทางการศึกษาที่ว่า ในการให้การศึกษาไม่ว่าจะเป็นระดับใดก็ตาม ผู้เรียนเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่กระบวนการทางการศึกษาจะต้องนึกถึง เมื่อนิสิตนักศึกษาเข้ามาเรียนในสถาบันอุดมศึกษา นิสิตนักศึกษา จะต้องเปลี่ยนแปลงปรับปรุงตัวเองให้ทันกับความใหม่ ความยุ่งยากซับซ้อนและปัญหาต่าง ๆ ดังนั้น นิสิตนักศึกษา จึงต้องการผู้ให้คำปรึกษาและแนะนำ ดังนั้นระบบการให้คำปรึกษาจึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อ

1. ให้คำแนะนำทางวิชาการเกี่ยวกับหลักสูตร ลักษณะรายวิชา วิธีการเลือกวิชา การลงทะเบียนเรียน วิธีการเรียนและการวัดผล ทั้งนี้เพื่อให้สามารถศึกษาได้ตรงกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตน
2. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องของระเบียบ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสถาบัน การบริการและสวัสดิการต่าง ๆ ที่สถาบันจัดให้แก่นักศึกษา
3. ให้นักศึกษามีบุคคลที่เป็นที่พึ่งรับฟังปัญหา และช่วยเหลือให้นักศึกษาสามารถแก้ปัญหา ทั้งที่เป็นปัญหาทางการเรียนและปัญหาส่วนตัวได้
4. สร้างความสัมพันธ์ และเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างสถาบันกับนักศึกษา อาจารย์กับนักศึกษา และนักศึกษากับนักศึกษาคด้วยตนเอง

2.4 ประเภทของอาจารย์ที่ปรึกษา

ตำนานว์ ขจรศิลป์ (2529 : 25) ได้สรุปการอภิปรายเรื่อง “เครื่องมือกิจกรรมที่ควรนำมาใช้ในการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา” ในงานสัมมนาของ สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเรื่อง “อาจารย์ที่ปรึกษา” ระหว่างวันที่ 9-10 มกราคม พ.ศ. 2529 ณ ทบวงมหาวิทยาลัยว่า อาจารย์ที่ปรึกษาในสถาบันอุดมศึกษา มี 3 ประเภท คือ

1. อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ (Academic advisers)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ ได้แก่คณาจารย์ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาแก่นักศึกษา ในภาควิชาหรือคณะวิชา โดยทั่วไปสถาบันอุดมศึกษาได้แต่งตั้งคณาจารย์ในภาควิชาเพื่อให้การดูแลและให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา โดยทั่วไปคณบดีเป็นผู้มีอำนาจในการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาถือเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อสถาบันอุดมศึกษา เพราะเป็นผู้คอยให้การปรึกษา แนะนำนักศึกษาในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านวิชาการซึ่งเกี่ยวกับการเรียนการสอนของสถาบัน

2. อาจารย์ที่ปรึกษาด้านกิจกรรมนักศึกษา (Student activity advisers)

อาจารย์ที่ปรึกษาในด้านนี้ได้แก่ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาแก่นักศึกษาในชมรมหรือกิจกรรมนักศึกษาต่าง ๆ

3. อาจารย์ที่ปรึกษาด้านหอพักนักศึกษา (Residential advisers)

อาจารย์ที่ปรึกษาด้านนี้ได้แก่ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นที่ปรึกษานักศึกษาด้านหอพัก ซึ่งจะคอยควบคุม ดูแลนักศึกษา ให้คำปรึกษาต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องของหอพักนักศึกษา ในบางสถาบันจะมีการจัดอาจารย์ที่ปรึกษาหอพัก แต่บางสถาบันไม่มี

2.5 วิธีการให้คำปรึกษาแบบต่าง ๆ และประเภทของการให้คำปรึกษา

2.5.1 การดำเนินงานในการจัดการให้คำปรึกษา

มาร์ตินสัน (อ้างโดย ละออ ชูติกร, 2521 : 42 - 44) ได้ให้ความคิดเห็นว่าการดำเนินงานในการให้คำปรึกษาที่จะทำให้บรรลุผลสำเร็จอย่างดีนั้น จะต้องมีการวางโครงการที่ดี และจะต้องประกอบด้วยสิ่งสำคัญดังนี้

1. การสนับสนุนของฝ่ายบริหารและจากคณะต่าง ๆ ฝ่ายบริหารจะต้องให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี และต้องพิจารณาถึงผู้ที่จะร่วมในการดำเนินโครงการ ต้องมีการแต่งตั้งผู้ประสานงานเพื่อที่จะได้เป็นผู้ส่งเสริมและช่วยให้งานนี้ดำเนินไปอย่างได้ผล

2. การจัดระบบการให้คำปรึกษาที่ดี ควรมีสวนร่วมแหล่งข้อมูลที่อาจารย์ที่ปรึกษาจะหาความรู้ได้ เพราะอาจารย์ที่ปรึกษา ต้องการทราบข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับโครงการทุกอย่างที่มีอยู่ในมหาวิทยาลัยรวมทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับรายวิชาต่าง ๆ ตลอดจนเงินเรื่องทุนการศึกษาและระเบียบการช่วยเหลือทางการเงิน

3. ควรจะมีการฝึกอบรมอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อที่อาจารย์ที่ปรึกษาจะได้เข้าใจถึงนโยบายต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย และวิธีการในการให้คำปรึกษา ควรมีคู่มือสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งจะได้ ถือเป็นแนวปฏิบัติและเพื่อให้ผู้ที่เริ่มปฏิบัติหน้าที่นี้ใหม่ ๆ ได้มีโอกาสเข้าใจด้วย

4. อาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องมีเวลาพอในการที่จะให้นักศึกษาเข้าพบ โดยอาจารย์ที่ปรึกษาควรกำหนดเวลาให้แน่นอนและควรคำนึงถึงความสะดวกของนักศึกษา

5. ควรมีการประกาศและแจ้งข่าวสารต่าง ๆ ให้นักศึกษาทราบถึงบริการ และความช่วยเหลือต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยและหน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้นเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษา โดยจัดให้มีที่ปิดประกาศและแถลงการณ์ต่าง ๆ

6. ควรมีการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย เมื่ออาจารย์ที่ปรึกษาเห็นว่าปัญหาบางอย่างตนไม่สามารถจะให้ความช่วยเหลือ จะได้ติดต่อขอความช่วยเหลือไปยังแผนกหรือหน่วยงานอื่น ๆ ได้

2.5.2 วิธีการให้คำปรึกษา

รวิวรรณ ชินะตระกูล (2539 : 188 - 194) กล่าวว่า การให้คำปรึกษามีหลายวิธี แต่มี 4 วิธีที่คนส่วนมากนิยมนำมาใช้ในการให้คำปรึกษา คือ

1. การให้คำปรึกษาแบบไม่นำทาง (Non directive counseling approach) หรือการให้คำปรึกษาแบบผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง เป็นทฤษฎีที่เกิดจากความคิดของ โรเจอร์ ศาสตราจารย์ทางจิตวิทยา มหาวิทยาลัยวิสคอนซิน สหรัฐอเมริกา ซึ่งมีกระบวนการที่สำคัญ 3 ขั้นตอนคือ

ขั้นที่ 1 การให้ผู้ขอรับคำปรึกษาระบายความในใจ ระบายอารมณ์และผ่อนคลายความตึงเครียด เพื่อให้จิตใจอยู่ในสภาพปกติ ผู้ขอรับคำปรึกษาจะได้รับการสนับสนุนให้พูด หรือเล่าออกมาอย่างเสรี โดยผู้ให้คำปรึกษาจะไม่ออกความเห็นหรือเสนอในการแก้ปัญหาใด ๆ และจะไม่แสดงอาการตกอกตกใจ หรือเสียใจตามผู้ขอรับคำปรึกษา แต่จะเป็นผู้ฟังอย่างตั้งใจ

ขั้นที่ 2 การใช้เทคนิคและวิธีการของการให้คำปรึกษา ช่วยให้ผู้ขอรับคำปรึกษาเข้าใจปัญหา เกิดความเข้าใจตนเอง และมองเห็นทางแก้ไขปัญหอย่างแท้จริง

ขั้นที่ 3 การช่วยให้ผู้รับคำปรึกษา ตั้งจุดมุ่งหมายและได้ปฏิบัติทุกขั้นตอน ซึ่งผู้รับคำปรึกษาเป็นผู้มีบทบาทต่อการตัดสินใจ

2. การให้คำปรึกษาแบบนำทาง (Directive counseling) วิธีการนี้เกิดจากแนวคิดของ วิลเลียมสัน แห่งมหาวิทยาลัยมินเนโซตา สหรัฐอเมริกา ซึ่งวิธีการเช่นเดียวกับวิธีการของนักจิตวิทยาหรือวิธีการของแพทย์รักษาคนไข้ ซึ่งจำเป็นต้องทราบสาเหตุหรืออาการก่อน วิธีการมี 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 ผู้ให้คำปรึกษา สร้างความสนิทสนมกับผู้รับคำปรึกษา เพื่อให้เกิดความคุ้นเคย สร้างความสบายใจให้กับผู้รับคำปรึกษาพร้อมที่จะระบายความคับข้องใจ

ขั้นที่ 2 การทำให้ผู้ขอรับคำปรึกษาเกิดความเข้าใจตนเอง ยอมรับและพิจารณาปัญหาของตนเองอย่างถ่องแท้ โดยเสนอข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับปัญหานั้น ๆ และใช้เทคนิควิธีการเพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดความเข้าใจปัญหา

ขั้นที่ 3 วางแผนปฏิบัติ หรือวางแผนแก้ปัญห โดยผู้ให้คำปรึกษาเป็นผู้วางแผน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดความมั่นใจและรู้จักเลือกตัดสินใจแก้ปัญหของตน

ขั้นที่ 4 ปฏิบัติการตามแผน โดยผู้รับคำปรึกษาจะปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ ผู้ให้คำปรึกษาจะกระตุ้นให้ผู้ขอรับคำปรึกษาใช้ความสามารถอย่างเต็มที่และคอยให้ความช่วยเหลือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นที่ 5 การส่งผู้ขอรับคำปรึกษาไปขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในกรณีปัญหาของผู้ขอรับคำปรึกษาเกินความสามารถของผู้ให้คำปรึกษา

3. การให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม (Behavioral approach to counseling) เป็นแนวคิดของ กรัม โบลทซ์ และ ทอร์เรเซน เป็นกระบวนการให้คำปรึกษา ที่พยายามให้ผู้รับคำปรึกษาเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เพื่อเป็นการแก้ปัญหาหรือปรับปรุงตนเอง ผู้ให้คำปรึกษาจะให้หลักการเรียนรู้เป็นวิธีการช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาปรับพฤติกรรม เช่น การให้แรงเสริมต่อพฤติกรรมที่ต้องการสนับสนุน

4. การให้คำปรึกษา แบบเลือกใช้วิธีต่าง ๆ (Selective counseling) การให้คำปรึกษาแบบนี้คือ การเลือกวิธีการหลาย ๆ วิธีมาใช้ โดยผู้ให้คำปรึกษาต้องมีการวางแผนเป็นอย่างดีและจะต้องรู้จักวิธีการต่างๆ ดีพอที่จะเลือกมาใช้ได้เหมาะสม ผู้นำแนวคิดนี้ คือ ธอร์น

2.5.3 ประเภทของการให้คำปรึกษา

รวิวรรณ ชินะตระกูล (2539 : 194 - 198) กล่าวว่า ประเภทของการให้คำปรึกษา มี 2 ประเภท คือ

1. การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล (Individual counseling) เป็นการช่วยเหลือเด็ก โดยมีการพบปะกันระหว่างผู้ให้คำปรึกษากับผู้รับบริการ ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้รับบริการเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม แล้วนำไปสู่การป้องกันปัญหา คัดลึนใจปัญหาพัฒนาตนเอง ได้สมปรารถนา

2. การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม (Group counseling) เป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลที่มีความต้องการจะปรึกษาในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยร่วมกันปรึกษาหารือ ซึ่งกันและกันเป็นกลุ่ม โดยผู้ให้คำปรึกษาร่วมอยู่ด้วย สมาชิกในกลุ่มต้องรับความคิดเห็นของผู้อื่น รับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม และสมาชิกในกลุ่มสามารถระบายความรู้สึกของตนเองให้กับกลุ่มฟังได้ ทั้งนี้เพื่อให้เขามีความรู้สึกรู้สึกว่าเขาได้แสดงความคิดเห็น เช่น การปรึกษาเป็นกลุ่มแก่เด็กที่มีความต้องการที่จะศึกษาต่อ จะเลือกเรียนที่ไหน จะเลือกอาชีพอะไร ทำงานนอกบ้านหรือในบ้าน

2.6 คุณสมบัติและคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา

คุณสมบัติและคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษามีความสัมพันธ์กับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะถ้าบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษามีอย่างไร ก็จำเป็นต้องจัดหาอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีคุณสมบัติและคุณลักษณะเหมาะสมที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้ตามบทบาทนั้น ดังนั้นการจัดหาอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีคุณสมบัติและคุณลักษณะที่เหมาะสม จะทำให้อาจารย์ที่ปรึกษาสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่

2.6.1 คุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษา

สืบแสง พรหมบุญ (อ้างโดย สุธีวรรณ บุญมั่งมี, 2540 : 9) กล่าวว่า คุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษา ควรมีดังนี้

1. มีกลเม็ดในการให้คำปรึกษา

1.1 กลเม็ดในการซักถามโต้ตอบ

1.2 นำหรือกระตุ้นการสนทนาให้เข้าสู่ปัญหา สร้างความสนใจ ไว้วางใจ

1.3 ไม่ควรตั้งคำถามให้เด็ก โกรธ

2. มีทักษะในการฟัง

3. มีทักษะในการให้ข้อมูล

วัฒนา พัทธราวิช (2531 : 221) ให้ความคิดเห็นว่าคุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาที่สามารถทำงานให้บรรลุเป้าหมายคือ “ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นต่าง ๆ ได้ทุกสถานการณ์”

2.6.2 คุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา

มิลเลอร์ (อ้างโดย ละออ ชูติกร, 2521 : 23 - 24) ให้ทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาว่า การจัดอาจารย์ให้ทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษานั้น คุณลักษณะเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง จะต้องเลือกอาจารย์ที่ปรึกษาที่เป็นผู้สนใจในเหตุการณ์ต่าง ๆ อยู่เสมอ เป็นคนทันต่อเหตุการณ์ขยันขันแข็ง และมีความเอาใจใส่ในหน้าที่เป็นอย่างดี นอกจากนี้ควรจะเป็นผู้ที่มีความรู้กว้างขวาง มีความเข้าใจในด้านวิชาการ ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับแหล่งบริการต่าง ๆ ที่จะสามารถติดต่อขอความช่วยเหลือให้กับนักศึกษา เพื่อจะได้แนะนำนักศึกษาได้ถูกต้อง

เจริญผล สุวรรณโชติ (อ้างโดย ละออ ชูติกร, 2521 : 24) ให้ความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาได้ 8 ประการดังนี้ คือ

1. มีมนุษยสัมพันธ์ดี (Relationship)
2. มีความรับผิดชอบดี (Responsibility)
3. มีเหตุผลดี (Reasoning)
4. รู้จักส่งเสริมให้กำลังใจแก่ผู้อื่น (Reward)
5. มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Sympathy)
6. มีความเต็มใจช่วยเหลือผู้อื่น (Service)
7. เป็นผู้ที่มีความสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ (Social Value)
8. เป็นผู้ไวต่อการรับรู้ สามารถเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้ง่าย (Sensitivity)

รวีวรรณ ชินะตระกูล (2539 : 187) กล่าวว่า ผู้ให้คำปรึกษาควรมีคุณลักษณะดังนี้

1. มีความเข้าใจในเรื่องของคนและเรื่องของชีวิตอย่างกว้างขวาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ได้รับการศึกษาและอบรมทางวิชาการแนะแนวเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาเป็นอย่างดี
3. มีความรู้ทั่วไปดี มีประสบการณ์กว้างขวาง รอบรู้สิ่งที่ควรรู้
4. มีการยอมรับความเป็นคนของผู้อื่นไม่ดูถูก ปราศจากอคติ ความลำเอียงใด ๆ
5. มีน้ำใจรักมนุษย์ มีความเมตตา กรุณา มีมารยาทดี คุณธรรมสูง มีบุคลิกที่น่านับถือ
6. มีความเป็นมิตรกับทุกคน
7. มีความเป็นผู้ใหญ่ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ตั้งตนอยู่ในศีลธรรม
8. รู้จักเก็บและรักษาความลับ พร้อมทั้งเป็นนักฟังที่ดี

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 158) กล่าวถึงลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม ว่าควรมีลักษณะดังนี้

1. เข้าใจลักษณะของนักศึกษา ธรรมชาติของกลุ่มการตัดสินใจ ธรรมชาติของวัยรุ่น และ ทำทีของนักศึกษาในสถาบันนั้น
2. รู้เรื่องกิจกรรม หลักการจัดกิจกรรม ความสำคัญของกิจกรรม ตลอดจนมีความรู้ในเรื่องชมรมนั้นดีพอสมควร
3. รู้เทคนิคการแนะแนวทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม
4. มีบุคลิกภาพดี ทำให้นักศึกษาอยากเข้าใกล้ อยากปรึกษา และมีความเชื่อถือ ศรัทธา
5. มีธรรมชาติในจาวา คือสามารถใช้เวลาที่สุภาพ สื่อสารเข้าใจและกระตุ้นให้นักศึกษาอยากทำงาน
6. มีเวลาเพียงพอที่จะเข้าร่วมกิจกรรมที่นักศึกษาจัดเข้าร่วมประชุมหรือให้เวลาในการพบปะให้การปรึกษา
7. รู้จักเสียสละทั้งกำลังกาย กำลังใจ กำลังทรัพย์ และกำลังความคิด
8. มีคุณธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี ในความประพฤติปฏิบัติ
9. เข้มแข็ง เด็ดเดี่ยว มีเหตุผลน่าเชื่อถือ และการตัดสินใจดี
10. มีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถเข้ากับคนต่างวัยได้
11. มีใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2.7 บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.7.1 บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 88 - 89) ได้กล่าวถึง บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ว่าอาจารย์ที่ปรึกษามีบทบาท ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ครู เป็นทั้งผู้สอนวิชาการชั้นสูงและเป็นผู้นำวิญญาณ ช่วยสอนให้รู้จักคุณค่า ทักษะคติดี ที่ถูกต้องและเป็นที่ยอมรับของสังคมไทย

2. ผู้ให้คำปรึกษา ให้คำปรึกษาในด้านต่าง ๆ ทั้งวิชาการและส่วนตัว

3. ผู้แนะแนว แนะนำแนวทางให้ถูกต้อง

4. ดำรง จับผู้ประพฤติผิด

5. ผู้พิพากษา ตัดสินพิจารณาโทษนิตินักศึกษา

6. พ่อแม่ สอดส่องดูแล อบรมมารยาท การแต่งกาย และความประพฤติ

อาจารย์จะมีบทบาทดังกล่าวและสามารถปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับบทบาทได้ดี ต่อเมื่อมีคุณลักษณะคือ เสียสละ มีน้ำใจ มีนิสัยรักบริการ และมีความเมตตา

2.7.2 หน้าที่ ความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา

หน้าที่ความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาในแต่ละภาควิชา แต่ละคณะตลอดจนแต่ละสถาบัน ย่อมมีหน้าที่และความรับผิดชอบที่แตกต่างกันไป แต่ส่วนใหญ่แล้วหน้าที่และความรับผิดชอบที่สำคัญของอาจารย์ที่ปรึกษา คือ การเป็นผู้ให้คำปรึกษา และแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษา (ละออ ชูติกร, 2521 : 25)

ศุมน อมรวิวัฒน์ (อ้างโดย ละออ ชูติกร, 2521 : 31) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาไว้ว่า เมื่ออาจารย์ที่ปรึกษาเริ่มรับนิสิตเข้ามาอยู่ในความดูแลแล้ว การให้คำปรึกษาทางวิชาการ ซึ่งได้แก่

1. แนะนำการเลือกสายวิชาเรียนและการลงทะเบียนเรียน

2. แนะนำการเพิ่มและถอนทะเบียนเรียนในรายวิชาต่าง ๆ

3. แนะนำการวัดผลในระบบหน่วยกิต

4. แนะนำวิธีการเรียนและการแก้ปัญหาการเรียน

งานที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การให้คำปรึกษาแก่นิสิตในด้านสวัสดิการ ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษา จะให้คำแนะนำช่วยเหลือปัญหาในด้านต่าง ๆ เช่น

1. ปัญหาส่วนตัว เช่น ปัญหาสุขภาพอนามัย

2. ปัญหาทางสังคม เช่น ปัญหาการปรับตัวในสังคมทั้งภายในและภายนอกสถาบัน

3. ปัญหาทางการเงิน เช่นการจัดสรรทุนการศึกษา

4. ปัญหาทางด้านอาชีพ ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติที่ถูกต้องต่อวิชาชีพสาขาที่ นิสิตนักศึกษา ศึกษาอยู่ การให้ข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับแนวทางในการประกอบอาชีพ

สำเนา ขจรศิลป์ (อ้างโดย สุธีวรรณ บุญมั่งมี, 2540 : 19 - 20) ได้จำแนกหน้าที่ของ อาจารย์ที่ปรึกษาออกได้หลายด้าน ดังนี้คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ

- 1.1 ให้การปรึกษาแนะนำนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร และการเลือกวิชา เรียน
- 1.2 ให้คำแนะนำนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับการลงทะเบียนวิชาเรียน
- 1.3 ควบคุมการลงทะเบียนเรียนของนิสิตนักศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ
- 1.4 ให้คำปรึกษาแก่นิสิตนักศึกษา เพื่อเลือกวิชาเอก-โท และการวางแผนการศึกษาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 1.5 ให้การแนะนำนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับวิธีการเรียน การค้นคว้า และติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ
- 1.6 ทักท้วงการลงทะเบียนเรียนบางวิชาของนิสิตนักศึกษา เมื่อพิจารณาเห็นว่า การลงทะเบียนเรียนวิชานั้น ๆ ไม่เหมาะสม
- 1.7 ให้การปรึกษาแนะนำหรือตักเตือน เมื่อผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาต่ำลง
- 1.8 ให้การปรึกษาแนะนำและช่วยเหลือนิสิตนักศึกษา เพื่อการแก้ไขอุปสรรคปัญหาในการเรียนวิชาต่าง ๆ
- 1.9 ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคิดคะแนนเฉลี่ยของนิสิตนักศึกษา
- 1.10 ให้การปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น

2. หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านบริการและพัฒนานักศึกษา

- 2.1 ให้การแนะนำเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับ และบริการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย และชุมชน
- 2.2 ให้การปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาส่วนตัว ได้แก่ ปัญหาสุขภาพอนามัยทั้งสุขภาพกายและจิต
- 2.3 ให้การปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาสังคม เช่น เป็นปัญหาการปรับตัวในสังคม และปัญหาการคบเพื่อน
- 2.4 ให้การปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนานุคลิกภาพ ความประพฤติและ จริยธรรม
- 2.5 ให้การปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาด้านอาชีพ ได้แก่ การให้ข้อมูลในแง่มุมต่างๆ เช่น ลักษณะของงาน สภาพแวดล้อมของงาน ตลาดแรงงาน ตลอดจนจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพที่นิสิตนักศึกษากำลังศึกษาอยู่
- 2.6 ให้การแนะนำเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตนักศึกษา
- 2.7 ให้การรับรองนิสิตนักศึกษา เมื่อนิสิตนักศึกษาต้องการนำไปแสดงแก่ผู้อื่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 2.8 ป้อนข้อมูลย้อนกลับ (Feed back) มายังผู้บริหาร และคณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษา เกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ของนิสิตนักศึกษา
- 2.9 ให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษา
- 2.10 ชี้แจงให้นิสิตเข้าใจ หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาและหน้าที่ของนิสิตนักศึกษาต่ออาจารย์ที่ปรึกษา
- 2.11 ในกรณีที่นิสิตนักศึกษาแต่งกายไม่เรียบร้อย หรือมีความประพฤติไม่เหมาะสม อาจารย์ที่ปรึกษาต้องตักเตือน

3. หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาค้นอื่น ๆ

- 3.1 พิจารณาคำร้องต่าง ๆ ของนิสิตนักศึกษาและดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบ
- 3.2 ประสานงานกับอาจารย์ผู้สอน และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกองกิจการนิสิตนักศึกษา กองบริการการศึกษา เพื่อช่วยเหลือและเพื่อประโยชน์ของนิสิตนักศึกษา
- 3.3 กำหนดเวลาให้นิสิตนักศึกษาเข้าพบ เพื่อขอคำปรึกษา และแนะนำอย่างสม่ำเสมอ
- 3.4 เก็บข้อมูลรายละเอียดของนิสิตนักศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบเพื่อใช้กับระเบียบสะสมของนิสิตนักศึกษา
- 3.5 สร้างสัมพันธภาพและความเข้าใจอันดีระหว่าง นิสิตนักศึกษา อาจารย์ คณะและมหาวิทยาลัย

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 89 - 91) กล่าวไว้ว่า อาจารย์ที่ปรึกษา ควรมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ด้านวิชาการ

- 1.1 แนะนำวิธีเรียนระดับอุดมศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาควรแนะนำวิธีการเรียนระดับอุดมศึกษาเพิ่มเติมจากการปฐมนิเทศ ซึ่งแต่ละปีต้องทำการแนะนำไปเรื่อย ๆ
- 1.2 แนะนำโปรแกรมหรือหลักสูตรการศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา ควรศึกษาหลักสูตรหรือ โปรแกรมการศึกษาให้ดีเพื่อที่จะได้แนะนำนักศึกษาถูก
- 1.3 การลงทะเบียนเรียน อาจารย์ที่ปรึกษามีหน้าที่ตรวจสอบ ดูแลการลงทะเบียนเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 ปรึกษาปัญหาการเรียน ให้คำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาการเรียนหรือปัญหาอื่นๆ ที่มีผลต่อการเรียน

2. ด้านส่วนตัว โดยอาจารย์ที่ปรึกษามีหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะแนวในปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ปัญหาที่บ้าน พ่อ แม่ ครอบครัว

2.2 ปัญหาทางวิทยาลัย มหาวิทยาลัย อาจมีปัญหาในการปรับตัวในสถาบัน

2.3 ปัญหาส่วนบุคคล อาจมีปัญหาความกังวล หรือปัญหาสุขภาพ

2.4 ปัญหาทางการเงิน

3. ด้านวินัยและความประพฤติ

3.1 สอดส่องดูแล แนะนำ เรื่องระเบียบ กฎเกณฑ์ของสถาบัน

3.2 อธิบาย ตักเตือน ชี้ทางที่ถูกต้องให้

3.3 ทำโทษเมื่อกระทำผิดซ้ำ หรือกระทำผิดที่รุนแรง

ลิขิต กาญจนารมย์ (2529 : 51) กล่าวไว้ในการสัมมนาเรื่อง “อาจารย์ที่ปรึกษา” ระหว่างวันที่ 9-10 มกราคม 2529 ณ ทบวงมหาวิทยาลัย โดยสรุปเกี่ยวกับหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ต่อนักศึกษา ดังนี้

1. ให้คำแนะนำทางวิชาการ เช่น ลักษณะของรายวิชาต่าง ๆ วิธีการเลือกเรียนวิชา การลงทะเบียน การวัดผล

2. เป็นผู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับ ตลอดจนกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของคณะ หรือ มหาวิทยาลัย และให้คำแนะนำในเรื่องการบริการและสวัสดิการต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดให้

3. เป็นผู้สร้างสัมพันธภาพ และความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ นักศึกษากับคณะ และมหาวิทยาลัยรวมทั้งหมู่นักศึกษาด้วยกัน

4. เป็นที่พึ่งของนักศึกษาในกรณีที่นักศึกษาต้องการ เป็นการช่วยเหลือนักศึกษาทั้งที่เกี่ยวกับการเรียนและปัญหาส่วนตัว

5. เป็นผู้ประสานงานกับอาจารย์ ฝ่ายกิจการนักศึกษาทั้งในระดับคณะ และระดับมหาวิทยาลัย

6. เป็นผู้บันทึกความประพฤติของนักศึกษาทุกด้าน

7. เป็นผู้ตรวจสอบผลการเรียนตามหลักสูตรของนักศึกษาในทุกภาคเรียน

8. เป็นผู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรม นักศึกษา

9. เป็นผู้ประเมินผลพฤติกรรมของนักศึกษาเป็นรายภาค

10. เป็นผู้ประเมินผลสรุปการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษาประจำปีการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.8 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา

มิลเลอร์ (อ้างโดย พรรณนา มงคลวิทย์, 2528 : 28 - 29) ได้สรุปปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา ไว้ดังนี้

1. อาจารย์ที่ปรึกษาขาดความรู้และความเข้าใจต่าง ๆ ในการให้คำปรึกษา เช่น ไม่เข้าใจชัดเจนในเรื่องหลักสูตร เนื้อหาวิชา ไม่มีข้อมูลพอในเรื่องของวิชาที่เปิดให้เลือกเรียน ฯลฯ เหล่านี้เป็นสิ่งที่อาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องพิจารณาปรับปรุงตนเองเป็นอย่างมาก
2. นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ชอบเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา เนื่องจากนิสิตนักศึกษาไม่เข้าใจระบบอาจารย์ที่ปรึกษา มักจะคิดว่าการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา ไม่ได้รับประโยชน์เท่าที่ควร นิสิตนักศึกษาเชื่อคำแนะนำของรุ่นพี่ในการเลือกเรียนวิชามากกว่าที่จะเชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา นอกจากนี้ อาจารย์ที่ปรึกษามีความคิดเห็นเข้าข้างตัวเองหรือถือความคิดของตนเองเป็นใหญ่ หรือบางครั้งก็เข้มงวดกับนักศึกษามากเกินไป
3. นิสิตนักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษามักมีเวลาว่างไม่ตรงกัน ในเวลาเข้าพบ
4. นิสิตนักศึกษาไม่มาพบอาจารย์ที่ปรึกษาตามเวลานัด มักจะพบอาจารย์ที่ปรึกษาในระยาศสุดท้ายของปัญหาที่ควรจะได้รับแก้ไขแล้ว จึงทำให้ไม่สามารถแก้ไขได้ทัน
5. มีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม อาจารย์ที่ปรึกษาบางคนขาดความจริงใจในการให้คำปรึกษา ไม่รักษาระยะห่างของอาจารย์ที่ปรึกษา เช่น นำเรื่องของนักศึกษาไปเล่าให้คนอื่นฟัง ถือเป็นเรื่องขบขัน ไม่เข้าใจความต้องการของนักศึกษาไม่ยอมเสียสละเวลาให้กับนักศึกษาที่อยู่ในความดูแล ไม่คำนึงถึงจุดหมายอันแท้จริงของการให้คำปรึกษา และบางคนแก้ปัญหาให้แก่นักศึกษาโดยขาดการวินิจฉัยที่ดีพอ
6. การปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษายังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เพราะขาดแรงจูงใจ ขาดการให้คำปรึกษาอย่างมีระบบ
7. ขาดแคลนบุคลากรที่ทำหน้าที่ประสานงาน ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับฝ่ายบริหาร ทำให้การดำเนินงานของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่มีประสิทธิภาพ
8. ขาดการประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา
9. ฝ่ายบริหารยังไม่สนับสนุนการดำเนินงานของระบบอาจารย์ที่ปรึกษาเท่าที่ควร
10. หน่วยงานภายนอกยังไม่ให้ความสำคัญและเชื่อถือหนังสือรับรองจากอาจารย์ที่ปรึกษาของนิสิตนักศึกษาของสถาบันการศึกษาเท่าที่ควร
11. ขาดการติดตามผลการออกไปรับรอง

เดอไลเชิล (อ้างโดย ตะอ อุดิกร, 2521 : 55 - 56) ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการ

ปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาแก่นิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมิชิแกน พอสรุปได้ว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ การใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใช้เห็นประโยชน์ในการนำ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การที่อาจารย์ที่ปรึกษาไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในด้านการให้คำปรึกษาได้เป็นผลสำเร็จอย่างคืบหน้า เป็นเพราะ

1. จำนวนนิสิตที่ให้อาจารย์แต่ละคนรับผิดชอบ มีจำนวนมากเกินไป
2. ไม่มีเวลาพอที่จะให้บริการแก่นิสิตแต่ละคน
3. ไม่พอใจที่จะต้องทำหน้าที่แต่เพียงลงชื่อในบัตรลงทะเบียน
4. คำนิยมของหน้าที่ในการให้คำปรึกษาทางวิชาการไม่ชัดเจน
5. ขาดระเบียบของนิสิตที่สมบูรณ์แบบ
6. ขาดข้อมูลเกี่ยวกับหลักการที่สมบูรณ์แบบและถูกต้อง
7. มีความเชื่อว่าการทำงานในหน้าที่นี้จะไม่ได้รับผลตอบแทนเท่ากับการสอนและการ-

วิจัย

ส่วนนิสิตมีความเห็นว่า สิ่งที่เป็นปัญหาและอุปสรรค คือ

1. มีการเปลี่ยนแปลงการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาทุกปี ทำให้อาจารย์และนักศึกษาไม่สามารถทำความคุ้นเคยและมีความเข้าใจกันได้ดีพอ

2. อาจารย์ที่ปรึกษาไม่ได้กำหนดเวลาไว้ เพื่อให้นิสิตเข้าพบได้โดยสะดวก

3. อาจารย์ที่ปรึกษาไม่มีข้อมูลในเรื่องหลักสูตรที่ถูกต้องและสมบูรณ์แบบ

4. อาจารย์ที่ปรึกษาขาดความกระตือรือร้นที่จะทำงานในด้านนี้ ทำให้การให้คำปรึกษา

เป็นสิ่งที่ไม่น่าสนใจต่อนิสิต

5. การให้คำปรึกษายังไม่สนองความต้องการของนิสิต โดยเฉพาะในด้านกิจกรรมกลุ่ม

อุษา สุคนธมาน และคณะ (อ้าง โดย สุธีวรรณ บุญมั่งมี, 2540 : 14) ได้สำรวจปัญหาอาจารย์ที่ปรึกษาในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สามารถรวบรวมปัญหาได้ดังนี้

1. เวลาที่นิสิตว่างตรงกันเพื่อพบอาจารย์ที่ปรึกษาหาได้ยาก

2. นิสิตมักเชื่อคำแนะนำของรุ่นพี่ ในการเลือกวิชาเรียนมากกว่าที่จะเชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

3. นิสิตมักจะมาพบอาจารย์ที่ปรึกษาในระยะสุดท้ายของปัญหาที่ควรจะได้รับแก้ไข

แล้ว จึงทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้

4. นิสิตไม่มาพบอาจารย์ที่ปรึกษาตามเวลานัดหรือมาโดยไม่ได้นัดล่วงหน้า

5. นิสิตไม่เข้าใจระเบียบการเรียนและระเบียบของคณะ

6. บางครั้งนิสิตมีปัญหา แต่ไม่ได้มาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา

7. นิสิตไม่ได้ตามเรื่องราวของตน

8. นิสิตมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อคณะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปรีชา บุญคมรัตน์ (2526 : 167 -172) ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการของมหาวิทยาลัยภาคใต้ตามที่เสนอของนิสิตและอาจารย์ที่ปรึกษา โดยทำการสุ่มตัวอย่างอาจารย์ที่ปรึกษาจำนวน 107 คน และนิสิตชั้นปี 2 ปีการศึกษา 2524 จำนวน 1,076 คน ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา , มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หาดใหญ่ และวิทยาเขตปัตตานี ผลการวิจัยพอสรุปได้ดังนี้

1. การเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริง ตามที่เสนอของนิสิต และอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการต่างสถาบันต่างประเทศ พบว่า

- 1.1 นิสิตต่างสถาบันกัน มีทัศนะต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงในด้าน การให้ความช่วยเหลือด้านการเรียน ด้านส่วนตัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05
- 1.2 อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการต่างสถาบันกัน มีทัศนะต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงในด้านการให้ความช่วยเหลือด้านส่วนตัว ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการปฏิบัติงาน และด้านการให้ความช่วยเหลือด้านการเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 ตามลำดับ
- 1.3 นิสิตต่างประเทศกัน มีทัศนะต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงในด้านการให้ความช่วยเหลือด้านการเรียนและด้านการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
- 1.4 อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการต่างประเทศกัน มีทัศนะต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

2. การเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริง ตามที่เสนอของนิสิตกับอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการพบว่าในด้านส่วนตัวไม่แตกต่างกัน ส่วนที่เสนอการให้ความช่วยเหลือด้านการเรียนและด้านการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

3. การเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการพบว่า

- 3.1 นิสิตต่างสถาบันกัน มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.001
- 3.2 อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการต่างสถาบันกัน มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังด้านการให้ความช่วยเหลือการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนอีก 2 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

3.3 นิสิตต่างเพศกัน มีทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังทั้ง 3 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

3.4 อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการซึ่งต่างเพศกัน มีทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังทั้ง 3 ด้านไม่แตกต่างกัน

4. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติที่จริงกับบทบาทที่คาดหวังโดยส่วนรวม และด้านทั้ง 3 ด้านตามทัศนคติของนิสิตต่างสถาบันและต่างเพศกันพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.001 และค่าเฉลี่ยของบทบาทที่คาดหวังสูงกว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริงทั้ง 3 ด้าน

ชัยยุทธ์ เจริญพิพัฒน์สุข (2527 : 142 - 143) ได้วิจัยเรื่องความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา และนิสิตเกี่ยวกับบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาพลศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา โดยส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์ที่ปรึกษาจำนวน 210 คน และนิสิตนักศึกษาสาขาพลศึกษา 540 คน พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษา และนิสิตนักศึกษามีความเห็นสอดคล้องกันว่า บทบาทที่อาจารย์ที่ปรึกษาคควรปฏิบัติคือ ให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร ให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหาด้านการเรียน ช่วยแนะนำแหล่งหรือสถานที่ทำงานเมื่อสำเร็จการศึกษา ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้บริการต่าง ๆ ของสถาบันเรื่องการแต่งกาย และการฝึกทักษะกีฬาต่าง ๆ ตลอดจนปลูกฝังทัศนคติที่ถูกต้อง และความภูมิใจในวิชาชีพ

พรรณนิภา ธรรมวิรัช (2528 : 136 - 137) ได้วิจัยเรื่องบทบาท อาจารย์ที่ปรึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย โดยสุ่มตัวอย่างจาก มหาวิทยาลัยที่มีคณะพยาบาลศาสตร์ จำนวน 5 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และวิทยาลัยพยาบาลหัวเฉียว จำนวน 916 คน เป็นอาจารย์ 229 คน นักศึกษา 687 คน พบว่า

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาของอาจารย์ และนักศึกษามีความเห็นแตกต่างกันทุกด้าน

2. การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาจะอยู่ในลักษณะแยกกลุ่มสังคม กล่าวคือ อาจารย์ที่ปรึกษามักมีการติดต่อสัมพันธ์กับกลุ่มอาจารย์ด้วยกัน มากกว่าที่จะติดต่อกับนักศึกษา และนักศึกษามักมีการติดต่อสัมพันธ์กับนักศึกษาด้วยกัน มากกว่าจะติดต่อกับอาจารย์ที่ปรึกษาของตน

นฤพรรณ วัลลิสุพรรณ (2529 : 15) ได้วิจัยเรื่องความเห็นของผู้บริหารอาจารย์ที่ปรึกษา และนิสิตนักศึกษา เกี่ยวกับบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาฝ่ายกิจกรรม นิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารกิจการนิสิตนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาฝ่ายกิจกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นิสิตนักศึกษา และนิสิตนักศึกษา ที่ดำเนินกิจกรรมในมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 9 แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 291 คน ได้รับแบบสอบถามความคิดเห็นร้อยละ 91.07 โดยทำการศึกษาบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ ด้านหน้าที่ความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาจำแนกเป็น เรื่อง การควบคุมดูแล เรื่องการสอน และให้คำปรึกษาเรื่องการประสานงาน ด้านคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา จำแนกเป็นเรื่องความรู้ และประสบการณ์ เรื่องบุคลิกภาพ เรื่องความสามารถ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาบทบาทเป็น 2 ประเด็น คือ บทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวัง จากการศึกษาพบว่า

1. บทบาทที่เป็นจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาฝ่ายกิจกรรมนิสิตศึกษานั้น ผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษา และนิสิตนักศึกษามีความเห็นว่า อาจารย์ที่ปรึกษา มีบทบาท โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีบางข้อในเรื่องการสอน และให้คำปรึกษาที่ทั้ง 3 กลุ่ม มีความเห็นตรงกันว่า อาจารย์ที่ปรึกษาได้มีบทบาทอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ การจัดวิชาการเพิ่มเติมเป็นพิเศษให้นิสิต นักศึกษา ในชมรม

2. บทบาทที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนิสิตนักศึกษาที่มีความเห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษาควรมีบทบาทในด้านต่าง ๆ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาระหว่างประชากร และกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มพบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ทุกด้าน

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาระหว่างกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ทั้ง 4 เรื่อง คือ เรื่องการควบคุมดูแล เรื่องการสอน และให้คำปรึกษา เรื่องบุคลิกภาพ และเรื่องความสามารถ ส่วนเรื่องการประสานงาน และด้านความรู้และประสบการณ์ พบว่ามีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

ชัชวาล หังสพฤกษ์ (2535 : 216 - 234) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษา เกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษาพบว่า บทบาทที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านการกำกับดูแล การให้คำปรึกษา และการแนะนำการทำกิจกรรม และด้านการประสานงานอยู่ในระดับปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. บทบาทที่พึงประสงค์ ผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษาและนักศึกษา มีความพึงประสงค์ที่จะให้อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมให้ความสนใจและปฏิบัติงานเกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบ ในด้านการกำกับดูแลการให้คำปรึกษา และการแนะนำ การทำกิจกรรม อยู่ในระดับที่มาก

3. ด้านความรู้และประสบการณ์ ด้านบุคลิกภาพ และด้านความสามารถนั้น ผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษา และนักศึกษา เห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมควรเป็นผู้มีความรู้ และประสบการณ์ มีบุคลิกภาพที่ดี และมีความสามารถในการทำกิจกรรมในระดับสูง

4. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษา ผู้บริหารมีความพึงประสงค์ที่จะให้อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติงานเกี่ยวกับกฎระเบียบต่าง ๆ โดยให้ความสำคัญต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านการประสานงานมากกว่าด้านอื่น ๆ ส่วนอาจารย์ที่ปรึกษาให้ความสำคัญด้านการให้คำปรึกษาและแนะนำการทำกิจกรรม และนักศึกษาให้ความสำคัญด้านการประสานงาน และการให้คำปรึกษาและแนะนำการทำกิจกรรม

สุธีวรรณ บุญมั่งมี (2540 : 43 - 45) ได้ทำปัญหาพิเศษเรื่องบทบาทและหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของอาจารย์ในคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยใช้ประชากร คือ อาจารย์ในคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จำนวน 127 คน และได้รับแบบสอบถามคืน 68 ชุด ผลการวิจัยดังนี้

1. สถานภาพโดยทั่วไป ซึ่งมีอาจารย์ชายร้อยละ 51.47 และอาจารย์หญิง ร้อยละ 48.53 อายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 21-30 ปี และจบการศึกษาในระดับปริญญาโท ร้อยละ 58.82 เคยเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา 1-5 ปี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 65.95

2. ด้านบุคลิกภาพ ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษาควรใจกว้าง และยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น มีอารมณ์มั่นคง หนักแน่น มีความเชื่อมั่นในตนเอง นำเลื่อมใส และสุภาพอ่อนโยน

3. ด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษา ต้องเข้าใจความคิดและความรู้สึกของนักศึกษา สนใจและเอาใจใส่นักศึกษา มีความเป็นกันเองกับนักศึกษา เห็นอกเห็นใจ และสามารถถ่ายทอดความรู้สึกและความคิดไปยังนักศึกษา

4. ด้านคุณธรรมและความประพฤติ พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาต้องมีจรรยาบรรณดี มีความรับผิดชอบ มีความประพฤติเป็นอย่างดี มีความเมตตากรุณา เต็มใจช่วยเหลือนักศึกษา

5. ด้านวิชาการ พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาควรแนะนำการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอน การค้นคว้า และติดตามผลการเรียนสม่ำเสมอ ให้การปรึกษาและซักถามเมื่อผลการเรียนของนักศึกษาล่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ด้านกิจกรรม พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาควรชี้แนะให้นักศึกษาให้เข้าใจถึงหน้าที่ความรับผิดชอบในการทำกิจกรรม แนะนำหลักและวิธีการทำกิจกรรมที่ถูกต้องและเหมาะสม ให้การปรึกษาเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมหรือชมรม

7. ด้านการประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ พบว่า อาจารย์ในคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในเรื่อง การประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนเพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา ประสานงานเกี่ยวกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา และพิจารณาคำร้องต่าง ๆ ของนักศึกษาและดำเนินการให้ถูกต้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2541 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 109 คน โดยแบ่งเป็น 3 สาขาวิชา ดังนี้คือ

1. สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตพืช	ห้อง 1	จำนวน	15 คน
2. สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตพืช	ห้อง 2	จำนวน	13 คน
3. สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์	ห้อง 1	จำนวน	44 คน
4. สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์	ห้อง 2	จำนวน	21 คน
5. สาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร		จำนวน	16 คน
	รวม	จำนวน	109 คน

3.2 วิธีดำเนินการเก็บข้อมูล

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบปลายปิด (CLOSED FORM) และแบบปลายเปิด (OPENED FORM)

3.2.2 วิธีดำเนินการสร้างแบบสอบถาม และลักษณะของแบบสอบถาม

วิธีดำเนินการ

1. ศึกษาวัตถุประสงค์ของปัญหา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างข้อแบบสอบถาม
2. ศึกษางานวิจัยและแบบสอบถามอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและใกล้เคียงกับเรื่องที่ทำ การวิจัย รวบรวมแนวความคิดต่าง ๆ มาสร้างเป็นแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำมาแก้ไข

ลักษณะแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ อายุ

ศาสนา สาขาวิชาที่ศึกษาอยู่ ระดับคะแนนเฉลี่ย ภูมิฐานะ อาชีพบิดา-

มารดา ที่พักอาศัยขณะศึกษาอยู่ และเมื่อประสบปัญหาแล้วจะปรึกษาใคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใดนำเอกสารนี้ไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ถามเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ ด้านกิจกรรม และด้านปัญหาส่วนตัว ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบประเมินค่า (rating scale) ในแต่ละข้อจะมีระดับความคิดเห็น 5 ระดับ ดังนี้

ความคิดเห็น	5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ความคิดเห็น	4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ความคิดเห็น	3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ความคิดเห็น	2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ความคิดเห็น	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด

3.2.3 การนำแบบสอบถามไปทดลองใช้

- นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักศึกษาปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2541 ภาควิชาครุศาสตร์วิศวกรรม คณะครุศาสตร์-อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 10 คน
- ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (COEFFICIENT ALPHA) สูตรคือ

สูตรสัมประสิทธิ์ α (ประคอง กรรณสูต, 2528 : 43)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_x^2} \right)$$

เมื่อ n = จำนวนคำถาม

S_i^2 = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S_x^2 = ความแปรปรวนของคะแนนผู้รับการทดลองทั้งหมด หรือกำลังสองของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนของผู้รับการทดลองทั้งหมด

3.2.4 การส่งแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามส่งด้วยตนเองโดยส่งแบบสอบถามในวันที่ 19 มกราคม 2542 และรับแบบสอบถามคืนวันที่ 29 มกราคม 2542 แบบสอบถามที่ได้รับคืน 104 จากทั้งหมด 109 ฉบับ โดยมีรายละเอียด ดังตารางที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและได้รับคืน

สาขาวิชา	จำนวนแบบสอบถามที่ส่ง	จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน	ร้อยละ
1. สาขา ทพ. 2/1	15	15	100.00
2. สาขา ทพ. 2/2	13	11	84.61
3. สาขา ทส. 2/1	44	41	93.18
4. สาขา ทส. 2/2	21	21	100.00
5. สาขา อก.	16	16	100.00
รวม	109	104	95.41

3.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามและตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถามแล้ว นำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติ และสรุป ดังนี้ คือ

1. ข้อมูลเกี่ยวกับ สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาแจกแจงความถี่ และคำนวณหาค่าร้อยละ โดย นำเสนอในรูปแบบตาราง

สูตรการคำนวณหาค่าร้อยละ

$$\text{ร้อยละ} = \frac{X}{N} \times 100$$

เมื่อ X = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละข้อ

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

2. นำข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษามาคำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์การแปลของเบสท์

สูตรการคำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย (ประคอง กรรณสูต, 2528 : 69)

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ = คะแนนเฉลี่ย

f = ความถี่ของคะแนนแต่ละข้อ

x = คะแนน (5, 4, 3, 2, 1).

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกณฑ์การแปลของเบสท์ (ประกอบ กรรณสูต, 2528 : 71)

คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.49	เห็นด้วยน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	1.50 – 2.49	เห็นด้วยน้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.50 – 3.49	เห็นด้วยปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.50 – 4.49	เห็นด้วยมาก
คะแนนเฉลี่ย	4.50 – 5.00	เห็นด้วยมากที่สุด

3. ข้อมูลในส่วนข้อเสนอแนะอื่น ๆ ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด นำมารวบรวม จัดเรียงลำดับความถี่ แล้วสรุปประเด็นสำคัญ โดยนำเสนอในรูปตาราง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

4.1 ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ทางสถิติ ได้ผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 สถานภาพทั่วไปของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

รายการ	จำนวน(คน) N = 104	ร้อยละ(%)
1. เพศ		
ชาย	51	49.04
หญิง	53	50.96
2. อายุ		
19 – 20	1	0.96
21 – 22	56	53.85
23 – 24	43	41.35
25 – 26	3	2.88
27 – 28	1	0.96
3. ศาสนา		
พุทธ	98	94.23
คริสต์	1	0.96
อิสลาม	5	4.81
4. สาขาวิชา		
เทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตพืช	26	25.00
เทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตสัตว์	62	59.60
อุตสาหกรรมเกษตร	16	15.40

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน(คน) N = 104	ร้อยละ(%)
5. เกรดเฉลี่ย		
2.00 – 2.49	17	16.34
2.50 – 2.99	47	45.19
3.00 – 3.49	35	33.66
3.50 – 3.99	5	4.81
6. ภูมิลำเนา		
ภาคเหนือ	11	10.58
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	52	50.00
ภาคกลาง	13	12.50
ภาคตะวันออก	5	4.81
ภาคใต้	23	22.11
7. อาชีพของบิดา		
รับราชการ	24	23.07
รัฐวิสาหกิจ	2	1.92
ทำการเกษตร	50	48.08
ค้าขาย	11	10.58
รับจ้าง	7	6.73
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	4	3.85
ถึงแก่กรรม	6	5.77
8. อาชีพของมารดา		
รับราชการ	10	9.62
รัฐวิสาหกิจ	2	1.92
ทำการเกษตร	56	53.85
ค้าขาย	23	22.11
รับจ้าง	5	4.81
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	3	2.88
แม่บ้าน	3	2.88
ถึงแก่กรรม	2	1.92

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน(คน)N = 104	ร้อยละ(%)
9. ที่พักอาศัยในขณะที่ศึกษาอยู่		
บ้านตนเอง	4	3.85
บ้านเช่า	26	25.00
หอเช่า	72	69.23
วัด	2	1.92

จากตารางที่ 2 แสดงสถานภาพทั่วไปของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 50.96 อายุอยู่ในช่วง 21 – 22 ปี ร้อยละ 53.85 นับถือศาสนาพุทธและส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาในสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 59.60 เกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในช่วง 2.50 – 2.99 ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ บิดา – มารดา ประกอบอาชีพทำการเกษตร และในขณะที่ศึกษาอยู่นั้นส่วนใหญ่เช่าหอพักอยู่

ตารางที่ 3 จำนวนนักศึกษาแยกตามบุคคลผู้ให้คำปรึกษา

บุคคลผู้ให้คำปรึกษา	จำนวน(คน)
บิดา – มารดา	35
อาจารย์ในภาควิชา	20
ญาติ	22
เพื่อน	51
แก้ปัญหาด้วยตนเอง	48

จากตารางที่ 3 แสดงจำนวนนักศึกษาแยกตามบุคคลผู้ให้คำปรึกษา พบว่า ส่วนใหญ่เมื่อประสบกับปัญหานักศึกษามักจะปรึกษากับเพื่อน รองลงมาคือแก้ปัญหาด้วยตนเอง ปรึกษากับบิดา-มารดา อาจารย์ในภาควิชา และปรึกษากับญาติ ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์เกษตร ซึ่งผลการศึกษามีดังนี้

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ

บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	ระดับ	ลำดับ
1. แนะนำและชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	3.76	มาก	2
2. ให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเลือกวิชาและการลงทะเบียนเรียน	3.69	มาก	4
3. ให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการถอน เพิ่มวิชาเรียน หรือ การลาพักการเรียน	3.38	ปานกลาง	10
4. ให้ความรู้เรื่องระเบียบการชำระค่าหน่วยกิตและเงินบำรุงการศึกษาต่างๆ	3.47	ปานกลาง	9
5. แนะนำวิธีการเรียน การแก้ปัญหาทางการเรียนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ	3.58	มาก	8
6. ให้คำปรึกษาทันทีที่เห็นนักศึกษามีปัญหาด้านการเรียน	3.64	มาก	5
7. แนะนำแหล่งความรู้หรือแหล่งวิชาการที่นักศึกษาสามารถไปค้นคว้าเองได้	3.64	มาก	5
8. แนะนำแนวนโยบายการศึกษาของสถาบันให้นักศึกษารู้	3.29	ปานกลาง	12
9. ให้ความรู้เรื่องการออกใบสุทธิ และใบรับรองผลการเรียน	3.13	ปานกลาง	13
10. ให้คำปรึกษานักศึกษาที่มีปัญหาด้านการเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.63	มาก	7
11. เสริมสร้างให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู เพื่อให้เกิดความภูมิใจ	3.77	มาก	1
12. ติดตามผลการเรียนของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	3.70	มาก	3
13. แนะนำแนวทางหรือสถานที่ที่นักศึกษาสามารถเรียนต่อในระดับสูงขึ้นเมื่อจบการศึกษา	3.37	ปานกลาง	11

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ศึกษาด้านวิชาการ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับมาก 8 รายการ โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เรื่องการเสริมสร้างให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู เพื่อให้เกิดความภูมิใจ ($\bar{X} = 3.77$) นอกจากนั้นเป็นความคิดเห็นในระดับปานกลางทุกรายการ

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ศึกษาด้านกิจกรรม

บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ศึกษา	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	ระดับ	ลำดับ
1. แนะนำการเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นในสถาบัน	3.11	ปานกลาง	9
2. แนะนำให้นักศึกษาจัดกิจกรรมใหม่ ๆ	3.04	ปานกลาง	10
3. แนะนำให้เข้าร่วมกิจกรรมสถาบันการศึกษาอื่น หรือนอกสถาบัน	2.93	ปานกลาง	11
4. ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบและนโยบายของสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม	3.26	ปานกลาง	5
5. ให้ความรู้ความเข้าใจด้านหน้าที่และความรับผิดชอบของนักศึกษาในการดำเนินกิจกรรม	3.24	ปานกลาง	7
6. แนะนำการแบ่งเวลาระหว่างการเรียนกับการดำเนินกิจกรรม	3.40	ปานกลาง	1
7. ติดตามดูแลผลการเรียนของนักศึกษาที่ทำกิจกรรม	3.34	ปานกลาง	3
8. ติดตามดูแลความประพฤติของนักศึกษาที่ทำกิจกรรม	3.28	ปานกลาง	4
9. เสียสละเวลาที่จะ ไปเยี่ยมชมหรือดูแลกิจกรรมของนักศึกษา	3.26	ปานกลาง	5
10. ชี้แนะหรือเสนอแนะแนวทางเพื่อหาเงินไว้เป็นกองทุนสำหรับการทำกิจกรรม	3.18	ปานกลาง	8
11. สนับสนุนการทำกิจกรรมของนักศึกษาทั้งกิจกรรมในภาควิชา คณะ สถาบันหรือต่างสถาบัน	3.39	ปานกลาง	2

จากตารางที่ 5 แสดงบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ศึกษาด้านกิจกรรม พบว่า นักศึกษามีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง ทุกรายการ โดยมี 3 รายการแรก คือเรื่องการแนะนำการแบ่งเวลาระหว่างการเรียนกับการดำเนินกิจกรรม สนับสนุนการทำกิจกรรมของนักศึกษาทั้งในกิจกรรมในภาควิชา คณะ สถาบันหรือต่างสถาบัน และติดตามดูแลความประพฤติของนักศึกษาที่ทำกิจกรรม โดยมีค่า $\bar{X} = 3.40, 3.39$ และ 3.34 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์หรือการขัง เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านปัญหาส่วนตัว

บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	ระดับ	ลำดับ
1. ให้คำปรึกษาปัญหาทางด้านสุขภาพพลานามัย	3.00	ปานกลาง	12
2. แนะนำและกระตุ้นให้รู้จักกำหนดเป้าหมายชีวิตของตนในด้านการศึกษา	3.46	ปานกลาง	7
3. แนะนำและกระตุ้นให้ตั้งเป้าหมายชีวิตของตนเองที่สอดคล้องกับความเป็นจริง	3.55	มาก	5
4. แนะนำเรื่องการแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ	3.92	มาก	1
5. แนะนำเรื่องการปรับปรุงบุคลิกภาพเพื่อให้เหมาะสมกับตนเอง	3.77	มาก	2
6. ติดต่อผู้ปกครองนักศึกษาเมื่อนักศึกษาประสบปัญหา	3.18	ปานกลาง	9
7. แนะนำการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ	3.70	มาก	3
8. แนะนำการคบเพื่อนของนักศึกษา	3.06	ปานกลาง	10
9. แนะนำหาที่พักอาศัยในระหว่างศึกษา	2.95	ปานกลาง	13
10. ส่งเสริมให้นักศึกษามีทัศนคติที่ถูกต้องต่อสถาบันสังคม สถาบันการศึกษาและสถาบันครอบครัว	3.62	มาก	4
11. แนะนำแก้ปัญหาทางการเงิน โดยติดต่อหาทุนการศึกษาให้นักศึกษา	3.55	มาก	5
12. ติดต่อหางานให้นักศึกษาทำในเวลาว่าง หรือระหว่างปิดภาคเรียน	3.03	ปานกลาง	11
13. แนะนำสถานที่ทำงานเมื่อจบการศึกษา	3.38	ปานกลาง	8

จากตารางที่ 6 แสดงบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านการให้คำปรึกษาปัญหาส่วนตัว พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง 7 รายการ และเห็นด้วยในระดับมาก 6 รายการ โดยมี 3 รายการแรก คือ การแนะนำเรื่องการแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ การปรับปรุงบุคลิกภาพเพื่อให้เหมาะสมกับตนเองและแนะนำการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ โดยมีค่า $\bar{X} = 3.92, 3.77$ และ 3.70 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา

ตารางที่ 7 จำนวนนักศึกษาที่ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา

ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)
1. ให้ความสนใจกับนักศึกษามากขึ้น และควรเสียสละเวลาเพื่อ นัดพูดคุยกับนักศึกษาในความดูแล เมื่อผู้ใดมีปัญหาจึงจะ สามารถแก้ไขได้ทัน	12
2. เห็นความสำคัญของนักศึกษาและให้ความเสมอภาค ไม่ ลำเอียง	3
3. อาจารย์ที่ปรึกษามีภารกิจมากทำให้ไม่มีเวลาที่จะให้คำ ปรึกษาแก่นักศึกษา	2
4. อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีความอดทนต่อภาระหน้าที่ให้มากขึ้น	2
5. อาจารย์ที่ปรึกษาควรให้คำปรึกษาในทุก ๆ เรื่อง และทุก ๆ ด้าน ที่นักศึกษาเข้าไปปรึกษา	3
6. อาจารย์ที่ปรึกษาควรส่งเสริมและแนะนำให้นักศึกษาทำกิจ- กรรมอื่น ๆ ให้มากขึ้น รวมทั้งกิจกรรมรับน้องใหม่ และไม่ ต้องมุ่งเน้นแต่กิจกรรมเด่นในคณะหรือในภาควิชา ควรจะ เน้นกิจกรรมของสถาบันด้วย	4
7. นักศึกษาสามารถแก้ไขปัญหาด้วยตนเองได้โดยไม่ต้องมี อาจารย์ที่ปรึกษา	1

จากตารางที่ 7 แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ นักศึกษาต้องการให้อาจารย์ที่ปรึกษาให้ความสนใจกับนักศึกษามากขึ้น และควรเสียสละเวลาเพื่อ นัดพูดคุยกับนักศึกษาในความดูแลใครที่มีปัญหาจึงจะสามารถแก้ไขได้ รองลงมาคือ ต้องการให้อาจารย์ที่ปรึกษาส่งเสริมและแนะนำให้นักศึกษาทำกิจกรรมอื่นๆ ให้มากขึ้น รวมถึง กิจกรรมรับน้องใหม่ และไม่ต้องมุ่งแต่กิจกรรมที่เด่นในภาควิชาหรือคณะ แต่ควรเน้นกิจกรรมของสถาบันด้วย อยากให้อาจารย์ที่ปรึกษาเห็นความสำคัญกับนักศึกษาทุกคนโดยไม่ลำเอียง ให้ความเสมอภาค กับนักศึกษาทุกคน ให้คำปรึกษาในทุก ๆ เรื่อง และทุก ๆ ด้านที่นักศึกษาเข้าไปปรึกษา ตลอดจนอาจารย์ที่ปรึกษาควรมีความอดทนต่อภาระหน้าที่ให้มากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใดเห็นไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีนักศึกษาบางคนเห็นว่า อาจารย์ที่ปรึกษามีภารกิจมากจึงไม่ค่อยมีเวลาที่จะให้คำชี้แนะและให้คำปรึกษาได้เท่าที่ควร และมีนักศึกษาเพียง 1 คนเท่านั้นแสดงความคิดเห็นว่า สามารถแก้ปัญหาด้วยตัวเองได้ โดยไม่จำเป็นต้องมีอาจารย์ที่ปรึกษา

4.2 วิจารณ์ผล

บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ นักศึกษามีความคิดเห็นว่า อาจารย์ที่ปรึกษาควรเสริมสร้างให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครูเพื่อให้เกิดความภูมิใจ ซึ่งสอดคล้องกับ สุนน อมรวิวัฒน์ (อ้างโดย ละออ ชูติกร, 2521 : 31) ที่กล่าวว่าอาจารย์ที่ปรึกษาควรให้ความรู้ความเข้าใจและมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อวิชาชีพ สาขาที่นิสิตนักศึกษา ศึกษาอยู่

ส่วนบทบาทและหน้าที่เกี่ยวกับการแนะนำและชี้แจงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และติดตามผลการเรียนของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ นั้นนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าควรเป็นบทบาทและหน้าที่ในลำดับรองลงมาซึ่งสอดคล้องกับ สำเนาวั ขจรศิลป์ (อ้าง โดย สุธีวรรณ บุญมั่งมี, 2540 : 19 - 20) ที่กล่าวว่าหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ คือ ให้คำปรึกษาแนะนำนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร การลงทะเบียนเรียน และการเลือกวิชาเรียน ตลอดจนแนะนำ หรือ ตักเตือนเมื่อผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาดตกต่ำ

บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านกิจกรรมนั้นนักศึกษามีความคิดเห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษาควรแนะนำการแบ่งเวลาระหว่างการเรียนกับการดำเนินกิจกรรมซึ่งสอดคล้องกับ สุธีวรรณ บุญมั่งมี (2540 : 45) ที่ว่าอาจารย์ที่ปรึกษาควรชี้แนะให้นักศึกษาได้เข้าใจถึงหน้าที่ความรับผิดชอบในการทำกิจกรรมแนะนำหลักการทำการกิจกรรมที่ถูกต้องและเหมาะสม

ควรสนับสนุนการทำกิจกรรมของนักศึกษาทั้งกิจกรรมในภาควิชาในคณะในสถาบัน หรือ ต่างสถาบัน ซึ่งสอดคล้องกับ ลิจิต กาญจนารมย์ (2529 : 51) ที่กล่าวว่า อาจารย์ที่ปรึกษาควรให้การสนับสนุนแนะนำเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือกิจกรรมนักศึกษา และ สำเนาวั ขจรศิลป์ (อ้างโดย สุธีวรรณ บุญมั่งมี, 2540 : 20) ที่กล่าวว่า อาจารย์ที่ปรึกษาควรให้การแนะนำเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

ควรติดตามดูแลผลการเรียนและความประพฤติของนักศึกษาที่ทำการกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับ ชัชวาล หังสพฤกษ์ (2535 : 230) ที่กล่าวว่า อาจารย์ที่ปรึกษาควรแนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับการแบ่งเวลาที่เหมาะสมต่อการเรียนและการทำการกิจกรรม สอดคล้องดูแลความประพฤติของนักศึกษาที่ทำการกิจกรรม

บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านการให้คำปรึกษาส่วนตัว นักศึกษามีความคิดเห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษาควรแนะนำเรื่องการแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ แนะนำการปรับปรุงบุคลิกภาพให้เหมาะสมกับตนเองและแนะนำนักศึกษาในการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับตำนาน ขจรศิลป์ (อ้างโดย สุธีวรรณ บุญมั่งมี, 2540 : 19-20) ที่ว่าอาจารย์ที่ปรึกษาต้องดักเตือนนักศึกษาเมื่อเห็นว่านักศึกษาแต่งกายไม่เรียบร้อยและมีความประพฤติไม่เหมาะสม ควรให้การปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ ความประพฤติและจริยธรรมและให้การปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาด้านอาชีพ เช่น ข้อมูลในแง่มุมต่าง ๆ ลักษณะของงาน สภาพแวดล้อม ตลาดแรงงาน ตลอดจนจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพที่นิสิตนักศึกษานั้นศึกษาอยู่

โดยทั่วไปเมื่อนักศึกษามีปัญหาด้านส่วนตัว นักศึกษามักไม่ค่อยเข้าพบกับอาจารย์ที่ปรึกษา แต่จะปรึกษากับเพื่อนและตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตัวเองเป็นส่วนใหญ่ (ผลดังแสดงในตารางที่ 3) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษามีเวลาว่างไม่ค่อยตรงกัน ดังที่ มิลเลอร์ (อ้างโดย พรรณนา มงคลวิทย์, 2528 : 28) ได้กล่าวไว้ว่านิสิตนักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษามีเวลาว่างไม่ตรงกันในการเข้าพบ ดังนั้นอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาน่าจะหาเวลาเพื่อพบปะพูดคุยกัน หรือนักศึกษาคนใดที่ประสบกับปัญหา ก็เข้าไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาโดยทันทีเมื่อเห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษามีเวลาว่าง และในขณะเดียวกันอาจารย์ที่ปรึกษาก็ต้องรับฟังปัญหา และ ให้ความช่วยเหลือ นักศึกษาอย่างจริงจัง

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาควรเสียสละเวลาเพื่อพูดคุยกับนักศึกษาในความดูแล สอดคล้องกับตำนาน ขจรศิลป์ (อ้างโดย สุธีวรรณ บุญมั่งมี, 2540 : 20) ที่กล่าวว่าอาจารย์ที่ปรึกษาควรกำหนดเวลาให้นิสิตนักศึกษาเข้าพบเพื่อขอคำปรึกษาและคำแนะนำอย่างสม่ำเสมอ

อาจารย์ที่ปรึกษาควรส่งเสริมและแนะนำให้นักศึกษาทำกิจกรรมอื่นให้มากขึ้น อาจารย์ที่ปรึกษาต้องมีความเสมอภาคไม่ลำเอียง ซึ่งสอดคล้อง รวีวรรณ จินะตระกูล (2539 : 187) ที่กล่าวว่าผู้ให้คำปรึกษาต้องยอมรับความเป็นคนปราศจากอคติความลำเอียง

และมีนักศึกษา 1 คน แสดงความคิดเห็นว่านักศึกษาสามารถแก้ไขปัญหาด้วยตนเองได้ โดยไม่จำเป็นต้องมีอาจารย์ที่ปรึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาคิดว่าตนเองโตพอที่จะสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ประกอบกับอาจารย์ที่ปรึกษาเอง ก็มีภารกิจอยู่มาก จึงทำให้อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำปรึกษากับนักศึกษาได้ไม่เต็มที่ จึงเป็นผลทำให้นักศึกษาต้องตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเอง และไม่ค่อยปรึกษาปัญหากับอาจารย์ที่ปรึกษาดังที่กล่าวมา

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไปของนักศึกษาและความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2541 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 109 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม โดยมีวิธีการสร้างดังนี้ เมื่อผู้วิจัยได้ศึกษาวัตถุประสงค์ของปัญหา ศึกษาเอกสารหรืองานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง จากนั้นจึงทำการสร้างแบบสอบถาม โดยดัดแปลงจากเอกสารหรืองานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ถามเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยถามบทบาทและหน้าที่ด้านวิชาการ ด้านกิจกรรม และด้านปัญหาส่วนตัว ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า และตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด เมื่อสร้างได้แบบสอบถามแล้วจึงนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2541 ภาควิชาครุศาสตร์วิศวกรรม จำนวน 10 คน นำมาปรับปรุงแก้ไข และส่งแบบสอบถาม 109 ฉบับ ได้รับคืน 104 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.41 โดยผู้วิจัยส่งและรับแบบสอบถามเองทั้งหมด ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาหญิง อายุอยู่ในช่วง 21-22 ปี นับถือศาสนาพุทธ เกรดเฉลี่ยสะสม อยู่ในช่วง 2.5-2.99 ภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ บิดา-มารดามีอาชีพทำการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่ศึกษาอยู่นั้น ส่วนใหญ่เช่าหอพักอยู่ เมื่อนักศึกษาประสบกับปัญหานักศึกษามักจะปรึกษากับเพื่อนและแก้ปัญหาด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่

ตอนที่ 2 บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีเกษตร บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ มีทั้งหมด 13 รายการ ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นด้วยในระดับมาก จำนวน 8 รายการ โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคืออาจารย์ที่ปรึกษาควรเสริมสร้างให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู เพื่อให้เกิดความภูมิใจ ($\bar{X} = 3.77$) การค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่เหลืออีก 5 รายการมีความคิดเห็นด้วยในระดับปานกลาง บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านกิจกรรม มี 11 รายการนักศึกษาเห็นด้วยในระดับปานกลางทั้งหมด โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ แนะนำการแบ่งเวลาระหว่างเรียนกับการดำเนินกิจกรรม ($\bar{X} = 3.40$) ส่วนบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านปัญหาส่วนตัว มี 13 รายการ นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง 7 รายการ ที่เหลือนักศึกษามีความคิดเห็นด้วยในระดับมาก โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ แนะนำการแต่งกายให้เหมาะสมต่อกาลเทศะ ($\bar{X} = 3.92$)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา นักศึกษาเสนอแนะว่าอาจารย์ที่ปรึกษาควรหาเวลาเพื่อพบปะพูดคุยกับนักศึกษาให้มากขึ้นกว่าเดิม แนะนำการทำกิจกรรมอื่นรวมถึงสนับสนุนกิจกรรมรับน้องใหม่ด้วย เห็นความสำคัญของนักศึกษาในความดูแลทุกคนโดยไม่ลำเอียง และอาจารย์ที่ปรึกษาควรมีความอดทนต่อภาระหน้าที่ให้มากขึ้น

5.2. ข้อเสนอแนะ

5.2.1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา

จากการวิจัยพบว่าเมื่อนักศึกษามีปัญหานักศึกษามักจะปรึกษากับเพื่อนมากกว่าปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาหรืออาจารย์ในภาควิชา อาจเป็นเพราะว่าอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาไม่ค่อยมีโอกาสพบกัน ดังนั้นอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาน่าจะหาเวลาเพื่อพบปะพูดคุยกันให้มากขึ้นเพื่อที่จะได้แก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นได้ อาจารย์ที่ปรึกษาควรให้คำปรึกษาในทุก ๆ ด้านและน่าจะเน้นทางด้านวิชาการมากกว่าด้านอื่น เพราะจากการวิจัยพบว่านักศึกษาเห็นด้วยมาก กับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านนี้โดยมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า ด้านกิจกรรม และด้านปัญหาส่วนตัว เช่น ชี้แจงเกี่ยวกับการเรียนการสอนในหลักสูตรต่าง ๆ ติดตามผลการเรียนของนักศึกษาสม่ำเสมอ ตลอดจนเสนอแนะให้นักศึกษารู้จักสร้างความรู้ความภาคภูมิใจในสาขาวิชาที่นักศึกษากำลังศึกษาอยู่ ให้มากขึ้น เพราะการเรียนการสอนเป็นตัวชี้วัดความเก่งหรือไม่เก่งของตัวนักศึกษา เมื่อนักศึกษามีความภูมิใจในสาขาที่ศึกษาอยู่ นักศึกษาก็มีกำลังใจที่จะศึกษามากขึ้นผลการเรียนก็ต้องยอดเยี่ยมขึ้นด้วยเช่นกัน

นักศึกษาควรที่จะศึกษาบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาว่าอาจารย์ที่ปรึกษามีบทบาทหน้าที่อย่างไร ซึ่งปกติอาจารย์ที่ปรึกษาสามารถให้คำแนะนำ คำปรึกษา และช่วยเหลือนักศึกษาได้หลาย ๆ อย่าง ถึงแม้ว่านักศึกษาใดพอที่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยตนเองได้ แต่ในภาวะการณ์ปัจจุบันความเปลี่ยนแปลงได้เกิดขึ้นอย่างมากมายซึ่งมีบางสิ่งบางอย่างนักศึกษายังไม่รู้และเข้าใจเท่าอาจารย์ที่ปรึกษา

5.2.2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การตั้งชื่อเรื่องน่าจะชัดเจนมากกว่าเดิมเพราะถ้าถามเพียงบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามอาจจะคิดว่าเป็นบทบาทและหน้าที่ ที่อาจารย์ที่ปรึกษาแสดงอยู่ หรือเป็นบทบาทและหน้าที่ที่คาดหวังว่าจะเป็น และการศึกษาครั้งต่อไปน่าจะศึกษากับนักศึกษาในชั้นปีที่ 1 หรือภาควิชาอื่นด้วยเพื่อจะได้เปรียบเทียบความคิดเห็นได้

บรรณานุกรม

- เกียรติ ศรีพงษ์. 2517. บทบาทหน้าที่และมาตรฐานของมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 95 น.
- ไกรนุช ศิริพุด. 2531. ความเป็นครู. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามัญนิติบุคคล (แผนกการพิมพ์). 188 น.
- ชัชวาล หังสพฤกษ์. 2535. ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษา และนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 296 น.
- ชัยยุทธ์ เจริญพิพัฒน์สุข. 2527. ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาสาขาวิชาพลศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 177 น.
- นฤพรรณ วัลลิสูพรรณ. 2529. ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษา และนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 207 น.
- ประคอง กรรณสุด. 2525. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช. 344 น.
- _____. 2528. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือคร. ศรีสง่า. 340 น.
- ปรีชา บุญอมรัตน์. 2526. ผลงานวิจัยทางการศึกษา เล่ม 2 เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการ เรื่อง "การวิจัยทางการศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา" ครั้งที่ 3 ระหว่างวันที่ 12 - 16 กันยายน 2526 ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล. 379 น.
- พนม ลิมอารีย์. 2522. กลุ่มสัมพันธ์. พิมพ์ครั้งที่ 3. มหาสารคาม : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม. 87 น.
- พรรณนา มงคลวิทย์. 2528. แนวโน้มภารกิจอาจารย์ที่ปรึกษาในวิทยาลัยครู. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 219 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- พรรณนิภา ธรรมวิรัช. 2528. บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาของสถาบันการศึกษาพยาบาลในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 175 น.
- ยนต์ ชุ่มจิต. 2531. ความเป็นครู. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์. 230 น.
- รวิวรรณ ชินะตระกูล. 2539. หลักการแนะแนว. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์. 243 น.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์. 930 น.
- ลัดดา เสนาวงษ์. 2532. ความเป็นครู. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูธนบุรี สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์. 156 น.
- ละออ ชูติกร. 2521. บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาของวิทยากรในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 185 น.
- ละออง วรรณโคตร. 2525. งานบุคลากรนักศึกษาในมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 285 น.
- ลิขิต กาญจนารมย์. 2529. การสัมมนาทางวิชาการ เรื่องอาจารย์ที่ปรึกษา โดยทบวงมหาวิทยาลัยร่วมกับสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ระหว่างวันที่ 9 - 10 มกราคม 2529 ณ ทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย. 85 น.
- วัฒนา พัชราวณิช. 2531. "หลักการแนะแนว" ชุดตำรา - เอกสารทางวิชาการ ฉบับที่ 14. กรุงเทพฯ : ฝ่ายพัฒนาตำราและเอกสารทางวิชาการ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู. 235 น.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2530. บุคลากรนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ : โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 170 น.
- _____. 2530. อุดมศึกษา. ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 129 น.
- วินิจ เกตุขำ และ คมเพชร ฉัตรสุกกุล. 2522. กระบวนการกลุ่ม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์. 189 น.
- สุชา จันทน์เอม. 2524. จิตวิทยาทางสังคม. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช. 80 น.
- สุธีวรรณ บุญมั่งมี. 2540. บทบาทและหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของอาจารย์ในคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. กรุงเทพฯ : ปัญหาพิเศษคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 64 น.

เสรี พงศ์พิศ. 2524. "คุณสมบัติของบัณฑิตที่พึงปรารถนา-นักศึกษา." การพัฒนาการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา. 91-92. ไพฑูรย์ สินลาร์ตัน, กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 250 น.

โสภา ชูพิกุลชัย. 2522. จิตวิทยาสังคมประยุกต์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช. 80 น.

สำเนา ขจรศิลป์. 2529. การสัมมนาทางวิชาการ เรื่องอาจารย์ที่ปรึกษา โดยทบวงมหาวิทยาลัยร่วมกับสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ระหว่างวันที่ 9 - 10 มกราคม 2529 ณ ทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย. 85 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

เรื่อง บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาภาควิชา
ครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง ปีการศึกษา 2541

ศึกษาโดย นายวินัย แซ่หมี่

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

คำชี้แจง

- แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้คือ
  - ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ตามความคิดเห็นของนักศึกษา
ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร
  - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา
- โปรดอ่านคำชี้แจงแบบสอบถามในแต่ละตอนให้เข้าใจก่อนตอบแบบสอบถาม
- ในการตอบแบบสอบถามกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ และตอบตามความ
คิดเห็นของท่านโดยอิสระ ตามความเป็นจริง เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่เที่ยงตรง
งานวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีต้องอาศัยความร่วมมือจากท่าน ในการตอบแบบ
สอบถามให้ตรงกับความเป็นจริง

ขอขอบคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

นายวินัย แซ่หมี่

ผู้วิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย (✓) ลงหน้าข้อความหรือเขียนข้อความที่เป็นความจริงเกี่ยวกับตัวท่านให้สมบูรณ์

1. เพศ

( ) ชาย

( ) หญิง

2. อายุ.....ปี

3. ศาสนา

( ) พุทธ

( ) คริสต์

( ) อิสลาม

4. สาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่.....

5. ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมภาคเรียนที่ผ่านมา.....

6. ภูมิลำเนา

( ) ภาคเหนือ

( ) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

( ) ภาคกลาง

( ) ภาคตะวันออก

( ) ภาคใต้

( ) กรุงเทพมหานคร

7. อาชีพของบิดา

( ) รับราชการ

( ) รัฐวิสาหกิจ

( ) ทำการเกษตร

( ) ค้าขาย

( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. อาชีพของมารดา

- ( ) รับราชการ
- ( ) รัฐวิสาหกิจ
- ( ) ทำการเกษตร
- ( ) ค้าขาย
- ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

9. ที่พักอาศัยขณะที่กำลังศึกษาอยู่

- ( ) บ้านตัวเอง
- ( ) บ้านเช่า
- ( ) หอเช่า
- ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

10. เมื่อท่านประสบปัญหาท่านปรึกษากับใคร(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ( ) บิดา - มารดา
- ( ) อาจารย์ในภาควิชา
- ( ) ญาติ
- ( ) เพื่อน
- ( ) ตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตัวเอง

ตอนที่ 2 บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์
เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาด
กระบัง

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่างตรงตามความคิดเห็นของท่าน

ระดับความคิดเห็น	5	หมายถึงเห็นด้วยมากที่สุด
ระดับความคิดเห็น	4	หมายถึงเห็นด้วยมาก
ระดับความคิดเห็น	3	หมายถึงเห็นด้วยปานกลาง
ระดับความคิดเห็น	2	หมายถึงเห็นด้วยน้อย
ระดับความคิดเห็น	1	หมายถึงเห็นด้วยน้อยที่สุด

บทบาทและหน้าที่	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ด้านวิชาการ					
1. แนะนำและชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียน การสอน					
2. ให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเลือกวิชาและการลง ทะเบียนเรียน					
3. ให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการถอน เพิ่มวิชาเรียน หรือ การลาพักการเรียน					
4. ให้ความรู้เรื่องระเบียบการชำระค่าหน่วยกิตและเงินบำรุง การศึกษาต่างๆ					
5. แนะนำวิธีการเรียน การแก้ปัญหาทางการเรียนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพ					
6. ให้คำปรึกษาทันทีที่เห็นนักศึกษามีปัญหาด้านการเรียน					
7. แนะนำแหล่งความรู้หรือแหล่งวิชาการที่นักศึกษาสามารถ ไปค้นคว้าเองได้					
8. แนะนำแนวนโยบายการศึกษาของสถาบันให้นักศึกษารู้					
9. ให้ความรู้เรื่องการออกไปสุทธิ และใบรับรองผลการเรียน					
10. ให้คำปรึกษานักศึกษาที่มีปัญหาการเรียนอย่างสม่ำเสมอ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทบาทและหน้าที่	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
11. เสริมสร้างให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู เพื่อให้เกิดความภูมิใจ					
12. ติดตามผลการเรียนของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ					
13. แนะนำแนวทางหรือสถานที่ที่นักศึกษาสามารถเรียนต่อในระดับสูงขึ้นเมื่อจบการศึกษา					

บทบาทและหน้าที่	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
2. ด้านกิจกรรม					
1. แนะนำการเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นในสถาบัน					
2. แนะนำให้นักศึกษาจัดกิจกรรมใหม่ๆ					
3. แนะนำให้เข้าร่วมกิจกรรมสถาบันการศึกษาอื่น หรือนอกสถาบัน					
4. ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบและนโยบายของสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม					
5. ให้ความรู้ความเข้าใจด้านหน้าที่และความรับผิดชอบของนักศึกษาในการดำเนินกิจกรรม					
6. แนะนำการแบ่งเวลาระหว่างการเรียนกับการดำเนินกิจกรรม					
7. ติดตามดูแลผลการเรียนของนักศึกษาที่ทำกิจกรรม					
8. ติดตามดูแลความประพฤติของนักศึกษาที่ทำกิจกรรม					
9. เสียสละเวลาที่จะไปเยี่ยมชมหรือดูแลกิจกรรมของนักศึกษา					
10. ชี้แนะหรือเสนอแนะแนวทางเพื่อหาเงินไว้เป็นกองทุนสำหรับการทำกิจกรรม					
11. สนับสนุนการทำกิจกรรมของนักศึกษาทั้งกิจกรรมในภาควิชา คณะ สถาบันหรือต่างสถาบัน					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทบาทและหน้าที่	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
3. ด้านปัญหาส่วนตัว					
1. ให้คำปรึกษาปัญหาทางด้านสุขภาพพลานามัย					
2. แนะนำและกระตุ้นให้รู้จักกำหนดเป้าหมายชีวิตของตนในด้านการศึกษา					
3. แนะนำและกระตุ้นให้ตั้งเป้าหมายชีวิตของตนเองที่สอดคล้องกับความเป็นจริง					
4. แนะนำเรื่องการแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ					
5. แนะนำเรื่องการปรับปรุงบุคลิกภาพเพื่อให้เหมาะสมกับตนเอง					
6. ติดต่อผู้ปกครองนักศึกษาเมื่อนักศึกษาประสบปัญหา					
7. แนะนำการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ					
8. แนะนำการคบเพื่อนของนักศึกษา					
9. แนะนำหาที่พักอาศัยในระหว่างศึกษา					
10. ส่งเสริมให้นักศึกษามีทัศนคติที่ถูกต้องต่อสถาบันสังคม สถาบันการศึกษาและสถาบันครอบครัว					
11. แนะนำแก้ปัญหาทางการเงินโดยติดต่อหาทุนการศึกษาให้นักศึกษา					
12. ติดต่อหางานให้นักศึกษาทำในเวลาว่าง หรือระหว่างปิดภาคเรียน					
13. แนะนำสถานที่ทำงานเมื่อจบการศึกษา					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ (เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่).....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้